

Så länge det finns hopp finns det liv

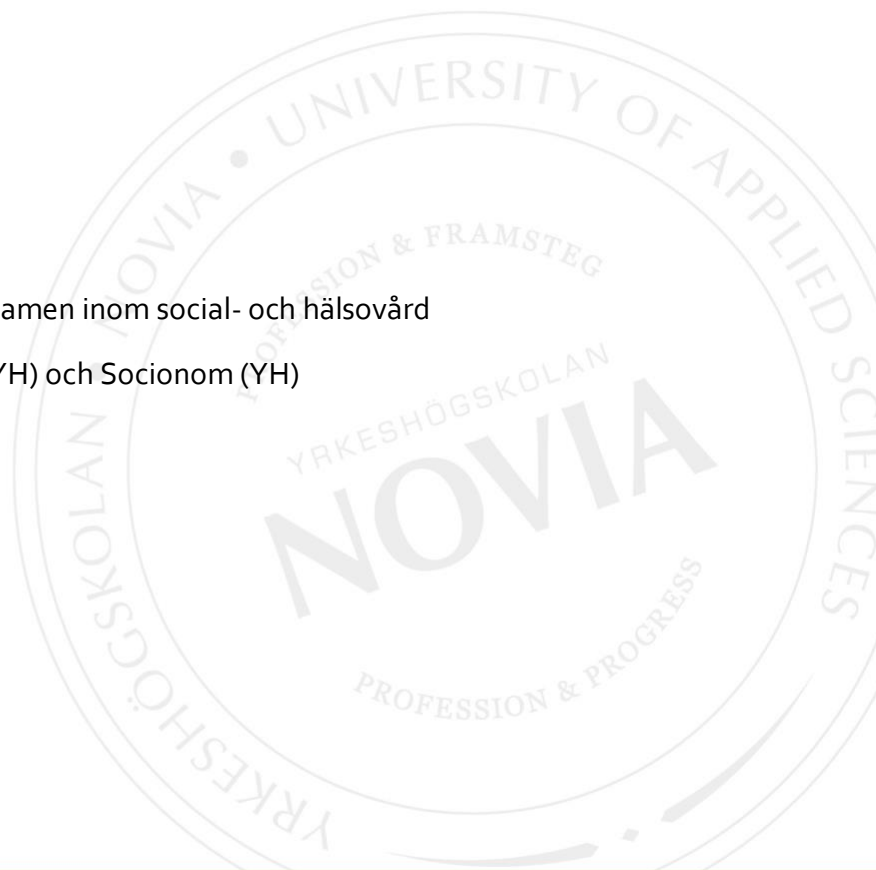
En kvalitativ studie om förekomsten av hopp hos människohandelsoffer och hur det tar sig uttryck enligt professionella som de kommer i kontakt med

Holmberg, Emilia
Lehtinen, Marina
Markusas, Lina
Rantanen, Julia

Examensarbete för YH-examen inom social- och hälsovård

Utbildning: Sjukskötare (YH) och Socionom (YH)

Åbo 2020

EXAMENSARBETE

Författare: Emilia Holmberg, Marina Lehtinen, Lina Markusas, Julia Rantanen

Utbildning och ort: Sjukskötare (YH) och Socionom (YH), Åbo

Handledare: Anne Nummela, Daniela Sundell

Titel: Så länge det finns hopp finns det liv - En kvalitativ studie om förekomsten av hopp hos människohandelsoffer och hur det tar sig uttryck enligt professionella som de kommer i kontakt med

---

Datum 27.4

Sidantal 53

Bilagor 6

Abstrakt

Examensarbetet är en del av projektet "Drömjobb?" och omfattar människohandelns olika former. Syftet med arbetet är att undersöka om det förekommer hopp hos offer för människohandel och hur det tar sig uttryck enligt de professionella de kommer i kontakt med.

Arbetet behandlar följande frågeställningar: Känner människohandelsoffret hopp? och Hur upplever de professionella att människohandelsoffren de kommer i kontakt med uttrycker hopp?

För att få svar på frågeställningarna utfördes kvalitativa intervjuer med professionella bland olika aktörer inom området. Utgående från analysen av intervjuerna kunde sju huvudteman urskiljas: Möte med offer, Definition av hopp, Hur hopp tar sig uttryck, Hopplöshet, Då söker offret hjälp, Professionellas bidrag till offrets hopp, Professionellas tankar. Dessa teman beskriver vad informanterna har svarat utgående från varje enskild intervjufråga. Arbetet beskriver också på djupet vad hopp är sett ur olika synvinklar och vad människohandel är.

Resultatet utifrån intervjuerna och teorin visar att offren känner både hopp och hopplöshet, enligt de professionella. Från intervjuerna framgick också hur man som professionell kan bidra till offrens hopp. Det viktigaste är att lyssna, visa respekt, närvara och inte ge falskt hopp.

Språk: svenska

Nyckelord: barnhandel, drömjobb, hopp, hopplöshet
människohandel, sexhandel, tvångsarbete

OPINNÄYTETYÖ

Tekijät: Emilia Holmberg, Marina Lehtinen, Lina Markusas, Julia Rantanen

Koulutus ja paikkakunta: Sairaanhoidaja (AMK) ja Sosionomi (AMK), Turku

Ohjaajat: Anne Nummela, Daniela Sundell

Nimike: Niin kauan kuin on toivoa, on elämää - Laadullinen tutkimus toivon esiintymisestä ihmiskaupan uhreissa ja miten se ilmenee ammattilaisten mukaan, joiden kanssa he ovat yhteydessä

Päivämäärä 27.4

Sivumäärä 53

Liitteet 6

Tiivistelmä

Opinnäytetyö on osa projektia "Drömjobb?", joka käsittää ihmiskaupan eri muotoja. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, tuntevatko uhrin toivoa ja miten toivo ilmenee uhreissa niiden ammattilaisten mukaan, joiden kanssa he ovat yhteydessä.

Opinnäytetyö käsittelee seuraavat kysymykset: "Tunteeko ihmiskaupan uhri toivoa?" ja "Miten ammattilaiset kokevat, että ihmiskaupan uhrin, joiden kanssa he ovat olleet yhteydessä, ilmaisevat toivoa?"

Jotta kysymyksiin saataisiin vastauksia, suoritettiin laadullisia haastatteluja alan ammattilaisten kanssa. Haastattelujen analysoinnista erotettiin seitsemän pääteemaa: Tapaaminen uhrien kanssa, Toivon määritelmä, Kuinka toivoa ilmaistaan, Toivottomuus, Silloin uhri hakee apua, Ammattilaisten osuus uhrien toivon, Ammattilaisten ajatukset. Nämä teemat kuvaavat sitä, mitä haastatellut ovat vastanneet kunkin haastattelukysymyksen perusteella. Lisäksi työ kuvaa yksityiskohtaisesti mitä toivo on eri näkökulmista katsottuna ja mitä ihmiskauppa on.

Työn tulos saatiin haastatteluista ja teoriasta ja ammattilaisten mukaan uhrin tuntevat sekä toivoa että toivottomuutta. Haastatteluista selvisi miten ammattilaiset voivat edistää uhrien toivoa. Tärkeintä on kuunnella, kunnioittaa, olla läsnä eikä antaa väärää toivoa.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: ihmiskauppa, lapsikauppa, pakkotyö, seksikauppa, toivo, toivottomuus, unelmatyö

BACHELOR'S THESIS

Authors: Emilia Holmberg, Marina Lehtinen, Lina Markusas, Julia Rantanen

Degree Programme: Degree Programme in Nursing and Degree Programme in Social Services, Turku

Supervisors: Anne Nummela, Daniela Sundell

Title: As long as there's hope there's life - A qualitative study on the occurrence of hope in human trafficking victims and how it manifests itself according to the professionals they come in contact with

---

Date 27.4

Number of pages 53

Appendices 6

Abstract

This bachelor's thesis is part of the project "Drömjobb?", which covers various forms of human trafficking. The purpose of the thesis is to investigate whether there is hope among victims of human trafficking and how it manifests itself according to the professionals they come into contact with.

The thesis processes the following questions: "Do the human trafficking victims feel hope?" and "How do the professionals experience the human trafficking victims they come into contact with are expressing their hope?"

To obtain answers based on these questions, qualitative interviews were conducted with professionals from various fields. Seven main themes were distinguished in the analysis of the interviews: Meeting with human trafficking victims, Definition of hope, How hope is manifested, Hopelessness, Then victims seek help, The professional's contribution to the victim's help, The professional's thoughts. These themes describe what the informants have answered based on each individual interview question. Furthermore, the work describes in depth what hope is from different points of view and what human trafficking is.

The results of the thesis were obtained from the interviews and the theory and according to the professionals, the victims feel both hope and hopelessness. The interviews revealed how, as a professional, you can contribute to the victim's feeling of hope. The most important things are to listen, show respect, be present and not to give false hope.

Language: Swedish

Key words: child trafficking, dream business, forced work, hope, hopelessness, human trafficking, sex trade

---

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Terminologi.....	2
2.1	Centrala begrepp.....	2
2.2	Organisationer	3
3	Kvalitativ forskningsmetod	5
3.1	Narrativ litteraturöversikt.....	5
3.2	Kvalitativ intervju.....	6
3.3	Innehållsanalys.....	7
4	Etiska frågeställningar.....	8
4.1	Yrkesetik inom hälso- och sjukvård.....	9
4.2	Yrkesetik inom socialvård.....	10
4.3	Tillförlitlighet och trovärdighet.....	10
5	Människohandel.....	11
5.1	Sexhandel.....	12
5.2	Tvångsarbete	12
5.3	Förövare	13
5.4	Offer.....	14
5.5	Barnhandel.....	15
5.5.1	Barns rättigheter	17
5.5.2	Vuxnas stöd	18
5.5.3	Anknytning.....	19
5.6	Statistik	20
5.7	Lagstiftning	22
6	Hopp.....	23
6.1	Positiv psykologi	25
6.2	Sciolis och Herths teorier	26
6.3	Vårdvetenskap	26
6.4	Hopp som en emotion.....	27
6.5	Andligt hopp	28
6.6	Falskt hopp.....	29
6.7	Hopplöshet	29
6.8	Hopp vid krissituation.....	30
7	Intervju	31
7.1	Intervjuguide.....	31
7.2	Möjliga informanter.....	33

8	Analys av intervju.....	34
8.1	Möte med offer.....	35
8.2	Definition av hopp.....	35
8.3	Hur hopp tar sig uttryck.....	36
8.4	Hopplöshet.....	37
8.5	Då söker offret hjälp.....	38
8.6	Professionellas bidrag till offrets hopp.....	39
8.7	Professionellas tankar.....	40
9	Resultat.....	41
10	Kritisk granskning.....	43
11	Diskussion.....	44
	Källor.....	48

Bilagor

Bilaga 1	Projektplan
Bilaga 2	Sökhistorik
Bilaga 3	Intervjuanalys
Bilaga 4	Intervjufrågor
Bilaga 5	Följebrev
Bilaga 6	Informations- och samtyckesbrev

1 Inledning

Examensarbetsgruppen består av två sjukskötare och två socionomstudenter vid Yrkeshögskolan Novia, Åbo. Examensarbetet ingår projektet "Drömjobb?" (se Bilaga 1). Projektet är ett samarbete med Sjuksköterskeförbundet i Finland rf för att synliggöra människohandel för allmänheten. Hösten 2019 ordnade Yrkeshögskolan Novia en konferens med temat Människohandel och det mänskliga mötet. Examensarbetsgruppen blev intresserad av ämnet människohandel och bemötandet av personer som fallit offer för människohandel.

Människohandel är ett tabubelagt ämne som behöver lyftas fram och diskuteras mer. Det finns lite kunskap om människohandel i samhället och många anser att det överhuvudtaget inte förekommer människohandel. Människohandel är ett grovt brott mot personens frihet och är ett människorättsbrott. I en människohandelssituation sätter förövaren sitt offer i en underkastad situation och utnyttjar personer för att själv få ekonomisk vinning eller annan nytta. (Fonden för inre säkerhet (E), u.d.)

Arbetet går in på om människohandelsoffer känner hopp och hur det tar sig uttryck genom den professionellas synvinkel. Ämnet, människohandel och hopp, valdes eftersom det är någonting professionella inom den sociala- och sjukvårdssektorn behöver få mer kunskap om. Detta görs genom att läsa in på ordet hopp och dess betydelse från olika synvinklar.

Olika former av människohandel kan vara utnyttjande av arbetskraft, tvångsäktenskap, tvingande till tiggeri, brottslighet samt bedrägeri, tvingande till strid, olaglig organhandel eller olaglig adoption (International Organization for Migration, 2019, s. 7; Pro-tukipiste (B), 2020). Enligt migrationsverket har offren som söker hjälp fördubblats under de senaste två åren (MTV uutiset, 2020).

Skribenterna har valt att skriva om tvångsarbete och prostitution, eftersom dessa två former är de som förekommer mest i Finland (Inrikesministeriet, u.d.). Även barnhandel tas upp eftersom minderåriga personer alltid anses vara ett människohandelsoffer oavsett om de blivit tvingade eller lurade in i detta (International Organization for Migration, u.d., s. 8). Eftersom arbetet handlar om människohandelsoffer används ordet offer.

Syftet med arbetet är att undersöka om det förekommer hopp hos offer för människohandel och hur det tar sig uttryck enligt de professionella de kommer i kontakt med. Frågeställningarna för examensarbetet är följande:

Känner människohandelsoffret hopp?

Hur upplever de professionella att människohandelsoffren de kommer i kontakt med uttrycker hopp?

2 Terminologi

I detta kapitel kommer begrepp som återkommande kommer upp i arbetet definieras. I kapitlet presenteras även de organisationer som är relevanta för arbetet. Dessa organisationers huvudsakliga uppgift är att stöda och hjälpa offer.

2.1 Centrala begrepp

Anknytning är ett känslomässigt band mellan vårdnadshavare/förälder och barn, vilket utgör grunden för framtida sociala och känslomässiga utveckling, detta uppstår eftersom barnen har en medfödd strävan efter att knyta an till sina föräldrar (Nilsson & Tzvetkova, 2014, s. 9).

Barnhandel betyder att någon rekryterar, transporterar och tar kontroll över ett barn med syftet att utnyttja barnet för att tjäna pengar (Unicef för alla barn, 2018).

Exploatering, utnyttjande, det är då någon tvingas arbeta för någon annan utan ersättning (Nationalencyklopedin (A), u.d.).

Förövaren är en person som försöker uppnå ekonomisk vinning genom att göra en människa till ett föremål som kan utnyttjas. Förövaren försöker på alla sätt och vis få offret att vara beroende av förövaren, eftersom det då är lättare att kontrollera offret. (Fonden för inre säkerhet (C), u.d.)

Hopp, enligt Bonniers svenska ordbok betyder ordet hopp; förväntan, förtröstan, samt utsikt(er) (Györki & Sjögren, 1986, s. 328). Enligt Wiklund Gustin och Bergholm (2017, s. 317) betyder det förväntan, tillit och önskan.

Människohandel är ett brott som omfattat exploatering av andra människor, oftast i ett syfte att tjäna pengar på andras bekostnad. Människohandel går ut på bland annat att rekrytera, transportera, överföra eller ta emot personer i det syfte att personerna ska exploateras för sexuella ändamål, tvångsarbete eller liknande. (Nationalencyklopedin (B), u.d.)

Offer är en person som tvingas göra saker mot egna viljan, blir hotad eller familjen blir hotad med våld, blir hotad med anmälning till myndigheter, hindrad att göra det man vill eller blir övervakad, eller att personen inte kan prata om sin egna situation (infoFinland, 2019).

Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) är en ångeststörning som uppkommer efter att en person sett eller upplevt en traumatisk händelse. Symtomen för PTSD är akut ångest, depression, insomningssvårigheter, återkommande tillbakablickar av händelsen och långvarigt självhat som är svårförändrat. (Conrad, 2018, s. 15.)

Prostitution innebär att personen i fråga gör sexuella handlingar emot en ersättning. Ersättningen kan vara pengar. Prostitution i sig själv är inte olagligt, vilket betyder att det inte är straffbart. Det är olagligt att köpa och erbjuda betalning för sexuella handlingar på en allmän plats. (Pro-tukipiste (A), 2020; EXIT Ry, u.d.) Enligt strafflagen (39/1889) § 8 uppges prostitution som straffbart vid utnyttjande av person som erbjuder sexuella handlingar (Strafflag 39/1889).

Trafficking är ett samlingsnamn på olika former av handel över nationsgränser. Det kan vara fråga om människohandel, sexslavhandel eller organiserad drogsmuggling. (Nationalencyklopedin (C), u.d.)

Trauma, enligt Bonniers svenska ordbok betyder ordet skada eller sår genom yttre våld, psykisk chock, häftig sorg eller själssår (Györki & Sjögren, 1986, s. 655).

Tvångsarbete innebär att bli tvingad till arbete mot sin vilja samt utan lön. I Finland är det vanligt att träffa på tvångsarbete vid byggarbetsplatser, inom jordbruk, i restaurangbranschen eller som städare/hemhjälp. Det kan också handla om att tvinga offret till att sälja sexuella tjänster eller tvinga offret att tigga eller utföra brott. (International Organization for Migration, 2019, s. 7.)

2.2 Organisationer

Al Amal, Diakonissanstaltens dagcenter för papperslösa. Namnet är på arabiska och betyder hopp. Orsaken till namnet är att de hoppas de blir godkända som de människor de är.

Personalen på dagcentret ger råd åt och hjälper till exempel papperslösa som blivit offer för exploatering. (Räsänen, 2020; Hammad, 2020.)

Brottsofferjouren, RIKU är en tjänst som producerar stöd- och rådgivningstjänster med låg tröskel åt offret själv, hans eller hennes närmaste samt åt vittne. Kontakt med RIKU fås per telefon eller via internet. (RIKU, 2019.)

Hjälpssystemet för offer för människohandel är en myndighet som är dedikerad till att hjälpa människor som eventuellt blivit offer för människohandel. De erbjuder också hjälp åt offrets minderåriga barn och vittnen som medverkar i utredningen av människohandelsbrott. Deras system grundar sig på lagen och erbjuder därför tjänster åt kunderna som de har rätt till enligt lagstadga. (Fonden för inre säkerhet (B), u.d.)

International Organization for Migration, IOM Internationella migrationsorganisationen är en organisation som arbetar världsomfattande mot människohandel. IOM har arbetat mot människohandel sedan år 1994, i Finland sedan 2000-talets början. IOM skyddar och stöder offer, ökar kunskap och förståelse för människohandel samt stöda att offren får sina rättigheter uppfyllda. (International Organization for Migration, u.d.)

Migrationsverket ska offret kontakta vid ärenden som gäller immigration, asyl, flykting, eller medborgarskap. De fungerar som sakkunnigt organ i det politiska beslutsfattandet, genom att erbjuda expert- och informationstjänster, både nationellt och internationellt. (Migrationsverket (A), 2020.) Migrationsverket ordnar och upprätthåller **förläggningar**, på finska vastaanottokeskus. Personer som söker internationellt skydd placeras oftast på en förläggning där det ordnas mottagningstjänster. Gruppem och stödhem för barn kan även gå under namnet förläggning. (Migrationsverket (B), 2020.)

Polisen arbetar med att upprätthålla säkerheten i samarbete med andra myndigheter, med andra samanslutningar och invånarna i området. Polisens uppgift är att trygga rätts- och samhällsordningen, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt förebygga brott, utreda brott och sörja för brott blir föremål för åtalsprövning. (Poliisi, u.d.)

Stödföreningen för asylsökande rf, Tutu är en förening som ordnar olika formers stöd åt asylsökande i Finland (Stödföreningen för asylsökande rf, 2018).

3 Kvalitativ forskningsmetod

I detta kapitel kommer de metoder som skribenterna har använt sig av under skrivprocessen beskrivas. Kapitlet är grunden för arbetet och beskriver hur skribenterna har gått tillväga och hurdana källor som har sökts då skrivprocessen påbörjats. Undersökningen tillämpar en kvalitativ forskningsmetod. Genom den kvalitativa innehållsanalysen får man ut det relevanta ur intervju svaren. Analysen av intervjun innebär transkribering, kodning, kategorisering och renskrivning av svaren kopplat till teori.

Vid den kvalitativa forskningsmetoden behöver man veta vad man vill ha reda på i studien och varför man vill få veta det. En viktig uppgift är att avgränsa arbetet till det som är relevant. Ett tydligt syfte och problemformulering behöver finnas för att underlätta arbetet. Den kvalitativa forskningsmetodens huvudfokus är att få fram synpunkter, attityder och åsikter. Metoden har valts för att ge läsaren en djupare förståelse för temat. Kvalitativ forskningsmetod betyder också att det numeriska värdet, det vill säga storleken på gruppen, inte spelar någon roll. (Trost, 2014, ss. 25-35; Starrin & Svensson, 1994, ss. 164-166.)

3.1 Narrativ litteraturöversikt

Som litteraturanalis har narrativ metod använts, där informanten berättade utifrån sin egen upplevelse om hopp hos offer, för att få en helhetssyn över vad de intervjuade berättade. Tolkning av det informanten berättar sker systematiskt. Berättelser, muntliga och skriftliga litteraturer, filmer, bloggar, vetenskapliga artiklar, tidigare examensarbeten och intervjuer undersöks och analyseras. (Trost, 2014, ss. 48-50.)

I arbetet används tillförlitliga källor från databaser som EBSCO och Google Scholar. En metod som har använts för materialinsamling är snöbollseffekten, som innebär att man genom artiklar och böcker kollat referenser som anses användbara och sedan använt sig av dessa. För att hitta relevanta källor till ämne, utfördes en sökningsprocess med hjälp av olika sökord som är kopplade till arbete. Det som använts mest i arbetet är artiklar, rapporter, vetenskaplig litteratur och nätsidor. Fakta har bearbetades mot det som redan finns som kom fram från böcker, nyhetsartiklar och intervjuerna som hölls senare under arbetet. Artiklarna ger också ett bredare spektrum om hurdan form av människohandel det finns i Finland.

Litteratursökningen gjordes på svenska, engelska och finska med söktermer som exempelvis *människohandel*, *ihmiskauppa*, *human trafficking*, *victims*, *hope*, *tvångsarbete*, *sexhandel*, *människohandel i Finland*, *människohandelsoffer*, *hopp*, *hopplöshet* och *false hope*. De

fanns inte direkt kopplat litteratur om hopp och människohandel. Istället har hopp använts som ett skilt ord och likaså betydelsen av det i olika sammanhang, som exempel i vårdvetenskapen. De källor som använts för avsnittet om hopp är böcker och vetenskapliga artiklar. Hur sökningen har gått till finns i en skild tabell. I tabellen är det upp skrivet vilken databas och sökterm som använts (se Bilaga 2).

Genom böcker och vetenskapliga artiklar har kunskapen om vad hopp och hopplöshet innebär och hur hopp utvecklats genom decennierna samlats in. I litteraturen diskuteras om hopp förekommer hos alla, hur hopp tar sig uttryck samt hopp i samband med sjukdom eller trauma.

Utgående från frågeställningarna, har sökningsprocessen utgått från den litteraturöversikt som tidigare nämnts i kapitlet. I arbetet används narrativ litteraturöversikt, vilket betyder att skribenterna har relativt fria händer i sökning av källor och litteratur. Med fria händer menas att skribenterna kan använda sig av bland annat medier, böcker och vetenskapliga artiklar. Det har resulterat i att det varit lättare att hitta svar på vad skribenterna sökt efter. Till exempel till kapitlet om hopp har man kunnat använda sig av en stor skala av olika källor och på det sättet fått känslan av hopp ur flera olika synvinklar.

3.2 Kvalitativ intervju

Eftersom kvalitativa intervjuer kan utföras på olika sätt används semistrukturerade intervjuer. Med en semistrukturerad intervju menas att frågor ställs om ett specifikt tema och frågorna ger informanten utrymme att svara med egna ord. Öppna frågor används i intervjuerna vilket ger utrymme för tolkning och tilläggsfrågor. (Patel & Davidson, 2003, ss. 81-86; Starrin & Svensson, 1994, ss. 123-124.)

När det gäller att påbörja en intervju är det vanligt att börja med en neutral fråga. Den neutrala frågan är oftast en bakgrundsvariabel som behövs för att få mera information om vad informanten vet. Samma gäller då man avslutar en intervju. Det är bra att avsluta med neutral fråga, som ger utrymme för kommentarer om ämnet eller om frågorna. Det kan ha en väldigt betydande roll i skribenternas arbete, eftersom informanterna kan tillägga betydelsefulla kommentarer som kan vara till stor nytta vid resultatredovisningen. (Patel & Davidson, 2015, s. 77.)

3.3 Innehållsanalys

Som metod för att analysera intervjuvaren används en kvalitativ induktiv ansats. Induktiv ansats innebär att analysen som görs baserar sig på människors upplevelser, i detta fall hur upplever de professionella att offren de kommer i kontakt med uttrycker hopp. Vid kvalitativ innehållsanalys ligger fokus på att identifiera skillnader och likheter i intervjuvaren. Dessa skillnader och likheter kommer sedan fram i kategorierna.

Analysen utgår från den kvalitativa analysmetoden. Transkriberingen är första steget av analysen. Då transkriberingen gjorts börjar kodningsprocessen om hur man kommer att koda materialet. Kodning gör att materialet är lättare att hantera, eftersom materialet reduceras till ord och kortare meningar. (Thomsson, 2014, ss. 76-77.) Det är bra att transkriberingen görs av skribenterna själv, för under transkriberingen lär skribenterna känna sin data bättre. Efter att transkriberingen utförts, används texten som råmaterial vid bearbetningen. Ifall något i texten är oklart, kan man gå tillbaka till inspelningarna och lyssna igenom igen. (Dalen, 2007, ss. 65-66.)

Transkriberingen görs enligt den redigerade transkriberingsmodellen. Enligt modellen ska alla ord transkriberas, men utfyllnadsorden så som äh och hm, stamningar och upprepningar ska inte tas med. Modellen används oftast vid framställning av nyhetsartiklar och examensarbeten, eftersom den transkriberade texten blir smidigare. Denna modell är den vanligaste transkriberingsmodellen. (Amber Script, u.d.)

Analysen går ut på att intervjuerna ska genomgå på nytt, skrivs in på datorn om intervjun är gjord för hand och se till att varje kod börjar bli en rubrik, som sedan kan tolkas och beskrivas. Under koderna läggs en kort beskrivning in över vad frågan handlar om. En fråga som skulle kunna ställas är "Vet ni vilka former av människohandel det finns?", kan en del svara 1 form och andra 3 olika former av människohandel. Då kan en kod vara "1 form" och en annan "flera former". Då ser man hur många som vet vilka former av människohandel det finns. Skulle en kod bli stor och intressant kan det koda flera gånger. Samtliga koder kan vara närbesläktade och då kan de slås ihop. Under processen kan en kod verka irrelevant och obehövlig. (Thomsson, 2014, ss. 89-90, 99.)

Kondensering görs under analysprocessen (se Bilaga 3), vilket betyder att texterna förkortas och det viktigaste sparas. Genom att lyfta fram de viktigaste i de kondenserade meningarna får man fram koder. Koderna beskriver kortfattat innehållet. Med liknande koder får man en kategori. Flera kategorier kan inte ha samma koder. Då texten har med hur en person

upplever någonting är det svårt att ha koder som endast passar in under en kategori, för upplevelser är ofta liknande inom ett ämne. Koderna som kommer upp i en kategori svara oftast på frågan ”Vad?”. Av kodningen får man fram ett tema som svara på frågan ”Hur?”. Temat kommer från texten i sin helhet, från kategorierna och från det budskapet som inte är uttalat. Temat kommer av en process som pågår genom hela analysprocessen. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2008, ss. 163-165.)

4 Etiska frågeställningar

Följande kapitel tar ställning till forskningsetiska aspekter som bör beaktas under det vetenskapliga arbetets gång samt vilka yrkesgrupper som kommer att intervjuas och hur det kan påverka intervjuaren. Även yrkesetik för sjukskötare och socionomer beskrivs i detta kapitel. Detta kapitel tas upp för att se till att arbetet och skribenterna följer med etiska riktlinjerna. Vad som måste tas i beaktande under arbetsprocessen och hur man beaktar konfidentiella ärenden, till exempel om informanten vill vara anonym. Det tas också upp teorin bakom hur man kan säkra om att arbetet är tillförlitligt och trovärdigt samt att undersökningen är gjord på ett etiskt korrekt sätt.

Informanterna bör få en tillräcklig information om studien som kommer att utföras och i vilket syfte informationen kommer att användas för att kunna delta. Informanten har inte tvingats att delta i undersökningen utan svarar av fri vilja. För att genomföra studien måste det finnas ett deltagandesamtycke. I det informerade samtycket skall ingå att det är frivilligt att ställa upp på intervju. Informanten har rätt att avbryta intervjusituationen utan motivering. Med konfidentiellt menas att data som presenteras, presenteras så att den enskildas svar inte kan urskiljas (Kvale, 1997, s. 82.)

De möjliga informanterna kommer från olika yrkesområden, social- och hälsovård samt polisväsendet, vilket gör att deras svar kan bli väldigt olika. Svarsolikheterna förekommer på grund av att de enskilda informanternas möte med offret sker i olika stadier under offrets process att komma ur människohandel, till exempel träffar en polis oftast ett offer i ett mycket tidigare skede än vad någon som arbetar inom en hjälporganisation gör. Även deras yrkesutbildning kan påverka deras svar då dessa yrkesgrupper har en grundkunskap i att bemöta och hjälpa människor i kris och svåra livssituationer. Ljudfilerna och transkribering av intervjuerna som utförs förvaras så endast skribenterna har tillgång till dessa, de makuleras då arbetet färdigställs.

4.1 Yrkesetik inom hälso- och sjukvård

De etiska riktlinjerna är till för att ge stöd åt sjukskötaren, de behöver kontinuerligt göra etiska beslut. Riktlinjerna beskriver sjukskötarens uppgifter samt arbetsprinciper och de är gjorda av Finlands sjuksköterskeförbund rf. (1996). Av dessa riktlinjer finns det några som kommer till användning i en högre grad när det gäller arbetet tillsammans med offer.

Sjukskötaren och patienten – Sjukskötaren är ansvarig för patienter som har ett vårdbehov. Människoliv värnas om och det individuella välbefinnandet skyddas av hen. Värdigt bemötande samt skapning av en vårdkultur som beaktar patientens värderingar, övertygelser och vanor hör till sjukskötaren. Självbestämmande rätten respekteras av sjukskötaren och patienten ges möjlighet att delta i beslut som gäller hen. Sjukskötaren beaktar tystnadsplikten. Människan bemöts som en medmänniska av sjukskötaren. Sjukskötaren lyssnar och lever sig in i patientens situation. En öppen interaktion förs och ett ömsesidigt förtroende byggs upp mellan sjukskötaren och patienten. Rättvisa tas i akt av sjukskötaren. Varje patient vårdas individuellt enligt hens vårdbehov, oberoende av hens hälsoproblem, kultur, religion, modersmål, ålder, kön, ras, hudfärg, politiska åsikter eller ställning i samhället.

Sjukskötaren och samhället – Inom nationell och internationell nivå deltar sjukskötaren i diskussioner och i beslutsfattning som gäller människans hälsa, livskvalitet samt välbefinnande. Samarbete med anhöriga och uppmuntring av anhöriga för att delta i patientens vård görs av sjukskötaren. Hälsoinformation ges av sjukskötaren samt ökning av egenvårdsförmågan. Samarbete med frivilliga-, handikapp- och patientorganisationer utförs av sjukskötaren. Sjuksköterna har även internationellt arbete som går ut på att från alla parter, som ingår i det internationella arbetet, förmedlar professionella kunskaper och färdigheter samt deltar i de internationella organisationers verksamhet. För att den globala utvecklingen av människosläktets hälsomässiga och sociala levnadsförhållanden skulle utvecklas måste sjuksköterna bära ett stort ansvar. Sjuksköterna ser även till att jämlikheten, toleransen och solidariteten befrämjas. (Finlands sjuksköterskeförbund rf, 1996)

Sjukskötarens ed: *“Jag lovar, att samvetsgrant, efter bästa förmåga, fylla de förpliktelse mitt arbete ger mig, att utveckla min yrkesskicklighet och verka för hälso- och sjukvårdens höjande i vårt land, att städse minnas min tystnadsplikt.”* (Okänd)

4.2 Yrkesetik inom socialvård

Yrkesetiken ska vägleda den professionellas verksamhet. Inom socialvården ska också de etiska principerna beaktas. Människovärdet, mänskliga rättigheter och social rättvisa står som huvudfrågor och är de utgångspunkter som socialvården tar stöd av. Människovärdet och mänskliga rättigheter måste respekteras. Alla människor har rätt till liv. Yrkespersonen ska främja de mänskliga rättigheterna hos klienten, eftersom det är grundläggande rättigheter. Sociala rättvisa kan granskas från flera olika synvinklar. Yrkespersonen ska främja den sociala rättvisan i samhället. (Talentia, 2018.)

Det sociala områdets ed:

”Jag försäkrar på heder och samvete att jag i mitt yrke förbinder mig att visa respekt för mänskligheten. Jag kommer att försvara mina klienters mänskliga rättigheter och människovärde. Målet med mitt arbete är att främja klienternas sociala funktionsförmåga, jämställdhet och delaktighet samt att förebygga utanförskap och öka välbefindandet. Min skyldighet är att i min yrkesverksamhet iaktta de bestämmelser som gäller klientens ställning och rättigheter och behandlingen av klientuppgifter.

Jag upprätthåller och utvecklar min egen yrkeskompetens. Jag anmäler missförhållanden som jag upptäcker i yrkesverksamheten. Jag påverkar aktivt den yrkesmässiga verksamheten inom den sociala branschen i min arbetsgemenskap och i samhället. Jag förbinder mig att följa de etiska principerna för min yrkeskår och bestämmelserna som berör yrkesverksamheten.” (Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia rf, u.d.)

4.3 Tillförlitlighet och trovärdighet

Oberoende vilken metod som används för insamling av information så ska arbetet kritiskt granskas för att avgöra hur tillförlitlig informationen samlats in/fått som resultat är. Tillförlitlighet är ett mått på i vilken utsträckning ett instrument eller tillvägagångssätt ger samma resultat vid olika tillfällen under i övrigt lika omständigheter. (Bell, 2006, s. 117; Trost, 2014, ss. 131-135.)

Man forskar för att hitta ny kunskap. Forskningar som utförs berättar oftast ett resultat, dock finns det flera olika alternativa tolkningar. Därför behöver analysen förklaras med

förförståelse och erfarenheter, för att få den trovärdig. Tillförlitligheten stärks då analysprocessen beskrivs noggrant. Trovärdigheten av materialet ges genom att ett citat från intervjun skrivs ut samt genom att analysen beskrivs noggrant. (Granskär & Höglund-Nielsen, 2008, ss. 169-170.)

Kritisk granskning innebär att skribenterna har gått igenom till exempel källorna och sett till att fakta som tas ur dem är sann och pålitlig. Författaren ska vara upphovsmannen eller vara en del av organisationen. En människa som inte tillhör organisationen får inte ha tillgång till nätsidan och redigera samt tillägga falska fakta. (Patel & Davidson, 2015, s. 68.) Tillförlitligheten i teorin kommer senare att diskuteras genomgående i förhållande till arbetet i kapitel 10 Kritisk granskning.

5 Människohandel

Detta kapitel går djupgående in på olika aspekter vad människohandel är och olika former av människohandel samt vad en förövare och ett offer är. Det här görs för att få en djupare förståelse av dessa begrepp. Statistisk och lagstiftning som tas upp handlar om människohandel.

Människohandel innebär rekrytering, transport, överföring, hysande eller mottagande av personer. Det görs genom hot om våld eller bruk av våld eller andra former av tvång, bedrägeri, kidnappning, missbruk av maktsituation, vilseledande eller missbruk av personens utsatta situation, eller givande eller mottagande av betalning eller förmåner. Samtycke fås från en person som har kontroll över en annan person med baktanken att exploatera denna person. Exploateringen innebär utnyttjandet av den andras prostitution eller andra former av sexuellt utnyttjande, tvångsarbete, slaveri eller med slaveri jämförbara nyttjanden eller organstöld. Människohandel är brott mot människans frihet och ett brott mot människorätten. Förövaren använder sig av offret för att tjäna ekonomiskt eller för någon annan fördel. Offrets rätt till sin frihet och sitt liv gränsas. (Europarådet, 2005; Fonden för inre säkerhet (E), u.d.)

Människohandel kallas även idag för nutidens slaveri, det här eftersom människohandel handlar om att män, kvinnor eller barn tvingas till tvångsarbete på ett eller annat sätt för någon annans vinning. De vanligaste formerna av människohandel är tvångsarbete, ofrivilligt slaveri, påtvingat barnarbete, användning av barn som soldater, tvingande till

prostitution och kommersiellt sexuellt utnyttjande av barn. Dessa former kan placeras under två huvudrubriker, tvångsarbete och sexhandel. (Conrad, 2018, s. 13.)

Under millenniumskiftet började frågan om människohandel i Finland lyftas fram och blev klassat som ett samhällsproblem. Det är inte ett nytt fenomen. Internationellt diskuterades det under 1990-talet om människohandel. År 2006 stiftades det lagparagrafer i finska lagen om människohandel. Paragrafer om människohandel förekommer i strafflagen (39/1889), lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering (746/2011), utlänningslagen (31/2004) och lagen om främjande av integration (1386/2010). Fram till år 2012 var människohandel kopplat till prostitution eller exploatering. (Viuhko, 2020, ss. 29-32.)

5.1 Sexhandel

Sexhandel är då en person blir tvingad att utföra sexuella tjänster. Det här kan ske genom våld, bedrägeri eller när personen som väntas utföra akten är under 18 år gammal. I några länder är en del av den kommersiella sexindustrin laglig, såsom strippklubbar, olika sorters pornografi samt en del områden inom prostitution och det här kan göra det svårt att hitta offren. (Headley, 2018, s. 16; Conrad, 2018, s. 13.)

Våld som förekommer inom sexhandel kan vara när någon blir fysiskt överrumplad. Med bedrägeri menas falska löften som förövaren ger offret för att ta kontroll över hen, en viss lön som offret sedan aldrig får eller genom att förövaren lovat att offret får lagliga immigrationspapper. Det finns också olika slags tvång som hot om att skada någon av offrets nära och kära eller offret själv. (Conrad, 2018, ss. 13-14.) All prostitution är inte människohandel, men det förekommer människohandel bland prostitution, enligt Minna Viuhko, en samhällsvetare med omfattande expertis inom olika former av människohandel och exploatering (Reinboth, 2020).

5.2 Tvångsarbete

Tvångsarbete är rekrytering, inhysning, transport, tillhandahållande eller förvärv av en person för arbete eller tjänster genom våld, bedrägeri eller tvång i syfte för slaveri. Detta är den vanligaste formen av nutidsslaveri. Det handlar alltså om människor som blir tvingade att arbeta utan lön och utan rörelsefrihet. Dessa offer hittas inom jordbruket, fabriker, restauranger, hotell och i familjehem. (Conrad, 2018, s. 14.)

Tvångsarbete handlar om långa och tunga arbetsdagar där arbetet utförs under svåra förhållande. Arbetaren har inte gått med på villkoren som arbetsgivaren givit och får inte någon eller en minimal ersättning för det arbete som utförs. Att arbeta under hot och bestraffning, psykiska och fysiska, är i dessa fall vanligt. Arbetstagaren ska betala tillbaka en skuld till arbetsgivaren för att få tillbaka id-handlingar, värdesaker med mera. Definitionen omfattar människohandel för tvångsarbete, fångar i arbetsläger och skuldslaveri. (Jansson, 2016, ss. 150-151.)

Förövarna har många olika sätt att lura till sig offer på. Det vanligaste inom tvångsarbete är genom olika skulder. Förövaren ljuger om en påhittad skuld som offret behöver betala, så som transport eller levnadskostnader, som offret måste betala före de får tillbaka sin frihet. (Conrad, 2018, s. 14.) Kännetecken på tvångsarbete är att arbetstagaren har blivit illa behandlad eller hotad av arbetsgivaren, arbetstagaren får inte ta lämpliga raster eller mat/vatten pauser på arbetet, arbetstagaren får inte lämplig skyddsutrustning för farligt arbete, arbetstagaren var anställd för annat arbete än det tilltvingade utförda, tvingas bo där arbetsgivaren vill och har en skuld som inte kan betalas av till arbetsgivaren. (Headley, 2018, s. 16.) Över hela världen kan kläder, mat och telefoner vara en produkt av människohandel. Plasthandskar som används inom vården kan vara tillverkade i Afrika i en fabrik som är märkt för tvångsarbete. (O'Connor, 2019, s. 23.)

5.3 Förövare

Förövaren är en person som försöker uppnå ekonomisk vinning genom att göra en människa till ett föremål som kan utnyttjas både fysiskt, psykiskt och ekonomiskt. Det kan vara en person som tvingar någon att gifta bort sig, men kan också hålla offret som sexslav eller hemhjälp. Det är inte alltid frågan om ekonomisk vinning. Förövare vill framkalla ett beroende hos offret, eftersom det då är lättare att kontrollera offret. Det går ut på att hota offret med att avslöja offret till myndigheterna för att hen är olagligt i landet och svartmålar myndigheterna genom att säga att de är våldsamma och opålitliga. Andra sätt är fysiskt våld eller att hitta på skulder offret måste betala. (Fonden för inre säkerhet (C), u.d.)

Förövaren använder sig av unika sätt att rekrytera, lura och utnyttja sina offer. Brottet kan gå förbi osett eller bli missförstått som ett annat brott och därför inte tas upp av myndigheter. Offer kan bli kidnappade men vanligtvis använder sig förövaren av tvång, bedrägeri, falska löften och gör offren skuldsatta. De kan också lova offren ett arbete, friar dem eller erbjuder ett intimt förhållande. Det händer att offret blir sålt till förövaren av sina egna

familjemedlemmar i ett desperat försök av familjen att få pengar till överlevnad. Falsk reklam kan också sättas i lokala tidningar eller olika e-postprenumerationer så att förövaren når fram till fler människor. (Conrad, 2018, s. 13; Headley, 2018, s. 12; Bauer, Brown, Cannon & Southard, 2019.)

5.4 Offer

Ett offer är en person som tvingas utföra tjänster mot sin vilja, genom att bli hotad eller att familjen blir hotad, har hindrad självbestämmanderätt, blir övervakad eller inte kan prata om sin situation (infoFinland, 2019). De personer som faller offer för människohandel tillhör ofta marginaliserade samhällsgrupper. Offer kommer från länder där det finns stora klyftor mellan fattiga och rika samt män och kvinnor. (Jansson, 2016, s. 65.)

Då ett offer upplever ett trauma, ändras offrets inställning och det är kopplat till beteendeförändringar hos offret. Trauma kan indelas i två kategorier, medicinskt betyder trauma en skada eller chock för kroppen och psykiskt betyder trauma en händelse där personen inte har kontroll eller upplever ett psykiskt hot. Majoriteten av offren har under sin tid inom människohandeln upplevt båda formerna av trauma. (Conrad, 2018, s. 14.)

Vuxna offer faller i skymmandan, på grund av att utomstående, såsom familj, vänner och social- och sjukvårds personal, antar att de själva fritt kan göra bra val. Utomstående ifrågasätter inte varför offret gör det val de gör. En person, som är en känd prostituerad, kommer in till en avdelning på sjukhuset och personalen antar att personen har en smutsig livsstil, har en dålig attityd och utnyttjar systemet. Egentligen kan personen vara ett offer för människohandel. Då offret märker den dömande tonen hos personalen kan det hända att personen stänger av på grund av skam och ilska. Skam eftersom offrets liv kan bestå av dagligt sexuellt övergripande och ilska på grund av att personalen inte förstår omständigheterna. (Conrad, 2018, ss. 14-15.)

Internationella offer möter många motgångar på vägen till frihet. Offer som kommer till ett nytt land är inte bara traumatiserade utan ofta också helt obekanta med kulturen i landet de kommer till. Offren förstår inte människorna, språket eller de kulturella normerna i landet. Förövaren ljugar om verkligheten för offren och om de professionella inom social- och sjukvården och andra auktoriteter, så att offren inte kan lita på dessa och därmed inte söker hjälp. Förövaren kan hota med att offret kan bli deporterat, och offren kan tro att de är

kriminella eftersom de utför olagliga handlingar i ett land där de inte lagligt får vistas i. (Conrad, 2018, s. 16.)

Om personen har en bakgrund av sexuellt utnyttjande i barndomen kan risken att råka in i sexhandeln öka med 50 procent. Personer som blivit rekryterade kan komma från familjer som bott i fattiga områden med mycket våld och kriminalitet, dålig utbildning och sådana personer som har bevittnat våld är lätta måltavlor för förövarna. Fastän dessa personer löper större risk att bli offer så utnyttjar förövarna ändå vem som helst, var som helst och under vilka omständigheter som helst, även personer från finare områden och rikare familjer. (Headley, 2018, s. 12; Bauer et.al, 2019, s. 348.)

Forskning har även påvisat att överlevare av människohandel ofta lider av svåra och permanenta hälsoproblem. Fysiska sjukdomar såsom frakturer, förlorade kroppsdelar, kronisk smärta och huvudvärk, betydande förändringar i vikt, symtom på olika infektioner och dåligt skötta kroniska sjukdomar är ofta sammankopplade med människohandel. De som överlever människohandeln lider ofta av PTSD, depression, ångest och självmordsbenägenhet. (Bauer et.al, 2019, ss. 346-348.)

Det är inte ovanligt att personerna som har blivit rekryterade måste lämna sina hem då de blivit lovade många och bra arbetsmöjligheter, men offren blir lurade. Offret vet inte alltid om att hen är ett offer (Veikkolainen, 2019). Under resan eller när de kommit fram konfiskerar förövarna ofta offrens pass och offret tvingas arbeta i svåra förhållanden så som som slavar. För många av offren betyder det här att de måste arbeta inom sexhandeln. (Bauer et al, 2019, s. 348.)

Alla minderåriga personer inom sexhandeln räknas som offer för människohandel eftersom det inte finns någonting som heter minderårig prostitution. En myndig person som är involverad i prostitution kan antas ha gjort det valet själv. Professionella ska överväga om den myndiga personen hålls mot sin vilja inom prostitution av fysiska, emotionella eller finansiella skäl. (Headley, 2018, s. 12.)

5.5 Barnhandel

FN definierar handel med barn som utbyte, inhysning eller mottagande av ett barn i syfte att utnyttja barnet. Det finns inga tydliga gränser för människohandel eller handel med barn, i samtliga fall inkluderar det tvångsarbete, könsrelaterat våld och sexuell exploatering. Detta förklarar varför det är svårt att samla giltiga statistiska data om ämnet. Barnhandel är en

växande kriminalitet i världen och det finns många omständigheter som främjar barnhandel till exempel krig, naturkatastrofer och framför allt migration. Offer för barnhandel bör omedelbart identifieras för att de ska få den vården de behöver för att kunna komma tillbaka till vardagen samt för att stoppa förövarna och deras olagliga aktiviteter. (Hadjipanayps, Stiris, Neubauer, Michaud & Crawley , 2018, ss. 1419-1420.)

Ofta sker barnhandel i tre länder, ursprungslandet (där barnet bor), destinationslandet (dit barnet åker) och transitländer (de som barnet åker igenom). Barnhandel kan också förekomma inom ett lands landsgränser. Vägarna där det förekommer barnmänniskohandel förändras hela tiden i takt med de ekonomiska och politiska omständigheterna eller om lagstiftningen, polisen och tullen skärps. Handeln sker ändå oftast från landsbygd till stad och från fattigare till rikare regioner. Handel med barn sker överallt i världen. (Unicef för alla barn, 2018.)

Barn klarar inte av att ta hand om sig själv eller försvara sina egna rättigheter på samma sätt som vuxna, vilket gör det lättare för förövaren att utnyttja barn. (Fonden för inre säkerhet (A), u.d.) Barnen blir lättare offer om de kommer från fattiga förhållanden och socialt svåra livsvillkor. Barnen är lättare att exploatera i jämförelse med vuxna, men i grunden handlar det också om att det finns vuxna som beaktar barn, särskilt flickor, som objekt utan rättigheter. Efterfrågan när det handlar om sexuella tjänster är en annan orsak varför barn köps och säljs. (Unicef för alla barn, 2018.)

De barn som faller offer för barnhandel behandlas ofta som varor, de köps, säljs och utnyttjas hänsynslöst, i syfte att tjäna så mycket pengar som möjligt. Både flickor och pojkar utnyttjas till exempel sexuellt, som billig arbetskraft och soldater, adopteras bort eller tvingas begå stölder, tigga och smugla narkotika. (Unicef för alla barn, 2018) Barn som saknar vårdnadshavare är speciellt utsatta för att bli utnyttjade och de används till exempel för att tigga då det är lönsammare än vuxna tiggare. Dessutom lär man dessa barn att begå olika brott, till exempel kan förövaren föra barnet till något annat land för att stjäla för dem. (Fonden för inre säkerhet (A), u.d.)

Barn och ungdomar kan frivilligt gå med på prostitution eller tungt arbete som inte är ämnat för barn, men barnets samtycke till utnyttjandet har ingen betydelse. Att utnyttja minderåriga i dessa syften är alltid ett brott, till exempel de som köper sex av en minderårig begår alltid ett brott. Minderåriga barn riskerar ofta att bli utnyttjade för prostitution både här i Finland och överallt annanstans i världen och köparna betalar ofta mer om en flicka är oskuld. Barnet

kan hamna in i människohandeln genom att bli kidnappad från föräldrarna eller genom att lura föräldrarna. Det kan även hända att barnets vårdnadshavare säljer barnet till förövaren mot en summa pengar eller mot ett lån. (Fonden för inre säkerhet (A), u.d.)

Olaglig adoption är en sorts människohandel där alla offer är barn, de barn som utsätts för olaglig adoption kommer ofta ifrån fattiga länder och adoptivföräldrarna bor vanligtvis i ett rikare land. Barnet kan tas ifrån sina biologiska föräldrar genom till exempel kidnappning. Förövaren kan även erbjuda pengar till barnets biologiska föräldrar, eftersom de ofta lever i fattiga förhållanden, mot att de överlämnar barnet till adoption. Ibland kan även föräldrarna luras, vilseledas eller hotas för att få dem att lämna över sitt barn, barnen kan även lämnas över för att betala föräldrarnas skulder. (Fonden för inre säkerhet (A), u.d.)

Offren för barnhandel utsätts för bland annat hot, misshandel, övergrepp, våldtäkt, tortyr, fysiska skador, förödmjukelser och förnedringar. Barnen får då förutom fysiska skador svåra psykiska men och mister både sin barndom och ungdom. (Unicef för alla barn, 2018) När ett barn utsätts för barnhandel kan det ha långtgående konsekvenser för barnet, de blir ofta mycket traumatiserade, vilket lätt kan påverka barnens utveckling. Barn som blir utsatta för olika sorters människohandel utsätts ofta för allvarliga hälsorisker såsom könssjukdomar, hård psykisk påfrestning eller livsfarliga omständigheter. Dessa barn kan ofta även bli utan utbildning, ett offer för barnhandel kan ha vuxit upp i en väldigt otrygg miljö och blivit utan den omsorg som behövs för en bra och balanserad utveckling. (Fonden för inre säkerhet (A), u.d.) Barnhandeln kan också bidra till mycket allvarliga sociala följder, inte minst för de som blivit sålda för sexuella ändamål. De som lyckas ta sig ur detta möter ofta en tuff verklighet där de har svårt att anpassa sig. På grund av skam och stigmatisering blir de socialt utstötta då deras familj eller hemby inte tar emot dem. Sällan får dessa offer möjligheten till rätt rehabilitering och därför blir risken stor att de på nytt utnyttjas inom prostitution eller på annat sätt. (Unicef för alla barn, 2018.)

5.5.1 Barns rättigheter

Konventionen om barns rättigheter eller barnkonventionen som det också kallas, är det första folkrättsliga dokumentet där barns rättigheter är nedskrivna, den består av 54 rättigheter som är sammanfattade här nedan. Detta dokument ger en överblick över vilka rättigheter barn har i alla samhällen oavsett kultur, religion eller samhällsstruktur. Barnkonventionen omfattar ekonomiska, sociala, kulturella och politiska rättigheter som täcker alla barnets grundläggande behov av kärlek, värme, skydd, mat och sömn. Meningen med konventionen

är att barn ska få alla sina behov tillgodosedda samt bli respekterade som människor. (Brodin, 2009, s. 185) Barnhandeln strider mot alla rättigheter som ett barn har. FN konventionen om barnets rättigheter säger att alla barn har lika värde, ett barns rättigheter ska inte påverkas av barnets eller föräldrarnas ålder, hudfärg, språk, förmögenhet, religion, handikapp eller sjukdom. (Barnombudsmannes byrå, 2013.)

Alla barn har rätt till ett bra liv, de ska få vara sig själv och de vuxna ska stödja barnens möjligheter att växa och utvecklas i lugn och ro i sin egen takt. De vuxna ska även fråga och lyssna på barnets åsikter och ta dem i beaktande och barnet ska ges möjlighet att påverka sin egen vardag. Barnets bästa ska alltid komma i första hand i alla beslut som rör barnet. Och det är barnets föräldrar som har huvudansvaret för barnets omvårdnad och skydd. Detta är alla barns egna rättigheter och det är saker alla som har med barn att göra måste tänka på. Men när ett barn utsätts för barnhandel berövas de på alla dessa rättigheter, ett barn inom barnhandeln oftast utnyttjas på ett hänsynslöst sätt där förövaren endast har sin egen vinning i åtanke och inte barnets bästa. Detta kan i sin tur ge barnet problem i framtiden med att till exempel kunna lita på andra. (Barnombudsmannes byrå, 2013; Unicef för alla barn, 2018.)

5.5.2 Vuxnas stöd

De vuxna som finns i barnets närhet har som skyldighet att vara uppmärksamma på barnets reaktioner. Det kan till exempel vara personalen på daghemmet som märker att ett barn far illa men det kan också vara andra vuxna i barnets närhet. Barnet agerar på många olika platser i vardagen och en av de viktigaste platserna är daghemmet eller skolan. Personalen har en viktig roll när det gäller att upptäcka om ett barn far illa. Personalen ser barnet en stor del av dagen och ser även alla barnets interaktioner med andra barn. Personalen kan vara en förebild för barnet och därför ha en stor roll i barnets liv. (Brodin, 2009, ss. 186-187.)

Dessutom har vuxna skyldighet att anmäla till sociala myndigheterna vid minsta misstanke om att ett barn far illa. Det finns tyvärr många olika skäl till att vuxna inte anmäler trots att de har misstankar om att ett barn far illa. Dels för att det är svårt att upptäcka ett barn som far illa, dels att man lätt identifierar sig med föräldrarna eller inte har tillräcklig kunskap inom ämnet. Det är även viktigt att lyfta fram föräldrarnas eget ansvar gentemot sina barn. Barn behöver sina föräldrar men om föräldrarna inte är kapabla eller orkar med sitt föräldraskap är det viktigt att det finns någon annan trygg vuxen i barnets närmiljö som barnet kan anförtro sig till om det är jobbigt. Det är inte meningen att ett barn ska behöva bära på sina problem själv. Om föräldrarna själva upplever svårigheter i sin egen vardag kan

det vara en faktor till att de inte kan ge det stöd barnet behöver för att må bra. (Brodin, 2009, ss. 186-187.)

De flesta barn som varit med om traumatiska händelser utvecklas relativt normalt trots detta och för de barn som varit med om någonting traumatiskt kan de närstående vuxna, föräldrar eller personalen inom småbarnspedagogiken, utgöra det största stödet i barnets lärandeprocess. Detta vardagliga stöd bygger på att det finns en positiv relation mellan barnet och den vuxna som avspeglar trygghet och stöd. Men om följderna inte ger med sig utan blir bestående kan man behöva söka professionell hjälp för att barnet ska få det stöd som behövs för att kunna återgå till det normala. Det är väldigt viktigt att man inte lämnar ett barn, som varit med om något traumatiskt, ensamt eftersom risken finns att man lägger ett stort ansvar på barnet att själv hantera alla tankar och känslor. Relationen mellan pedagog och barn är viktig och i samtliga fall även avgörande för att barnet ska kunna känna sig tryggt nog att bearbeta det som hänt. (Hellberg, 2015, ss. 114-116.)

5.5.3 Anknytning

Anknytning är ett känslomässigt band mellan vårdnadshavare/förälder och barn, vilket utgör grunden för framtida social och känslomässig utveckling, detta uppstår eftersom barnen har en medfödd strävan efter att knyta an till sina föräldrar. Detta är som en medfödd impuls att söka närhet till föräldrarna i obekanta miljöer eller om de utsätts för hotfulla stimuli. Om anknytningen fungerar bra skapas det glädje och barnet får en trygghetskänsla, medan om anknytningsrelationen hotas kan barnet känna avundsjuka, ångest och ilska och om relationen bryts helt känner barnet istället sorg och depression. (Nilsson & Tzvetkova, 2014, s. 9.) Bowlby (2019, s. 7) beskriver trygg anknytning mellan barnet och vårdnadshavaren som grunden till att barnet kan utforska världen och sin självkänsla.

Mary Ainsworth och John Bowlbys anknytningsteori fokuserar på tidiga anknytningsrelationer. Vårdnadshavarens personlighet och mentala hälsa och miljön liksom barnets egenskaper kan göra intryck på hurdan anknytningen blir. Specifika beteenden som främjar närhet kallas anknytningsbeteenden, med detta menas lämpliga reaktioner från vårdnadshavaren på barnets känslomässiga och fysiska behov. När vårdnadshavaren reagerar på barnets behov kan trygg anknytning bildas. Dessa tidiga anknytningsrelationer utgör grunden för barnets sociala utveckling och tillåter barnet att i framtiden utveckla sunda relationer. (Bowman, 2019, ss. 7-8.)

Det finns en så kallad desorganiserad anknytning vilken kan framkomma om ett barn har utsatts för potentiellt traumatiska erfarenheter under sitt första levnadsår. I detta fall kan det vara så att barnet upplever personen barnet har knutit an till som skrämmande istället för trygg. Barnet söker automatiskt skydd hos sin förälder men om barnets förälder utgör hotet sätts barnet i en svår sits där det varken kan närma sig den hotfulla föräldern eller fly från den. Barnet kan inte heller utveckla en sammanhängande beteendestrategi för att kunna hantera situationen vilket resulterar i motsägelsefulla beteenden. Barnet kan även börja försöka koppla bort yttre hotfulla stimuli genom att istället rikta sin uppmärksamhet mot sin inre värld. Dessa dissociativa reaktioner kan synas genom att barnet i hotfulla situationer är avtrubbat, undvikande, visar överdriven medgörlighet eller minskad affekt. Till exempel kan traumatiserade spädbarn börjar undvika ögonkontakt och börja stirra rakt ut i luften med en tom blick. (Nilsson & Tzvetkova, 2014, s. 10.)

Barn som utsatts för någon sorts övergrepp eller annat traumatiskt, såsom till exempel barnhandel, löper högre risk att utveckla ett desorganiserat anknytningsmönster. Dessa barn kan i vuxen ålder få svårt med att skapa nära relationer till andra och undersökningar visar på att vuxna som inte har kunnat bearbeta sina barndomstrauman lättare överför dess negativa affekter på sina egna barn. Tidiga traumatiska händelser kan hindra utvecklingen av en normal förmåga att upprätthålla interpersonella relationer, förmåga att hantera stress och förmåga att reglera affekter. (Nilsson & Tzvetkova, 2014, s. 11.)

5.6 Statistik

Hjälpssystemet för människohandelsoffer i Finland har tagit emot 630 offer mellan åren 2006 och 2017. År 2017 tog de emot 127 nya klienter, varav 38 procent hade fallit offer i Finland. (Fonden för inre säkerhet (D), u.d.) Veikko Mäkelä, överinspektör för Hjälpsystemet för offer för människohandel, tror att det finns fler offer i Finland än tidigare. (Veikkolainen, 2019). Enligt Mäkelä (2019) har polisen, socialarbetare och andra utbildade personer svårt att identifiera finländska offer inom sexhandel. De utländska offren är enklare att känna igen. (Hukkanen, 2019.) Mängden av offer som tagit kontakt med Hjälpsystemet för offer för människohandel har dubblats de senaste två åren från 2017 till 2019. En av orsakerna till att det är lättare att identifiera människohandel och offer, är att hjälpssystemet har skolat olika myndigheter inom ämnet. (MTV 3, 2020.)

Offren i Finland ökar. Hjälpsystemet har 70 nya klienter 2019 som misstänks ha blivit offer för människohandel. Av dem har 23 klienter blivit identifierade som offer för

människohandel, resterande väntar på att identifieringen är klar. Av de 70 klienterna var 19 asylsökande, resten var finländare eller EU-medborgare som kommit till Finland med uppehållstillstånd för att arbeta. (Fonden för inre säkerhet, 2019.)

Det är vanligast att offer kommer till Finland från Somalia, Nigeria, Afghanistan och Iran. I Somalia finns konflikter som gör att flera reser bort därifrån och på vägen, oftast i Libyen blir de offer för människohandel. Samma gäller Afghanistan och Iran. I Nigeria görs det systematisk rekrytering för människohandel inom till exempel sexhandeln. Från de tidigare nämnda länderna kommer offren till Europa och åker därifrån vidare till Finland. Många söker asyl i Finland, eftersom de i sitt hemland varit offer för människohandel och enligt strafflagen (39/1889) kapitel 1 § 7 är det ett människohandelsbrott även då brottet skett utomlands, och man kan då beviljas asyl lättare. (MTV 3 , 2020; Veikkolainen, 2019; Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 746/2011.)

Nya former av människohandel har uppkommit i världen. En av dessa är att tvinga människor till kriminella åtgärder, till exempel som drogkurir. Enligt polisen anses inte tiggeri i Finland som människohandel, men i flera andra länder anses det höra till en del av människohandel. Minna Viuhko anser att Finland har en god förutsättning att identifiera människor som tvingats till tvångsarbete. (Reinboth, 2020.)

Då en person tvingas utföra arbete med dåliga villkor samt i dåliga förhållanden handlar det om tvångsarbete. Det här har identifierats inom bland annat restaurangbranschen, städarbete, hushållsarbete, lantbruks- och växthusarbete, bärplockning och inom byggbranschen. Företagen där utnyttjandet har observerats har ägts av både finländare och utlänningar. När det handlar om människohandel som hör till sexuellt utnyttjande, identifieras endast några fall per år i Finland. Vanligen handlar sexuellt utnyttjande om ett kvinnligt offer som utsätts för olika former av påtryckningar till att sälja sexuella tjänster. Påtryckningarna handlar om att skapa skulder till offret, hot om våld som riktas mot offrets nära och kära, utnyttjande av offrets sjukdom eller narkotikaberoende eller offrets sårbara ställning. Bland offren kan det även finnas icke myndiga. Offren och förövaren har varit både finländare och utlänningar även inom sexhandeln. Arbetare inom hemhjälp hos privatpersoner eller vid lantbruk har blivit allt vanligare och kan vara tvångsarbetare. Det togs emot 33 klienter till hjälpcentralen som möjligen har blivit utsatta för tvångsarbete år 2019. (Fonden för inre säkerhet (D), u.d.; Fonden för inre säkerhet, 2019.)

FN har grovt räknat att ungefär 1,2 miljoner barn blir utsatta för barnhandel varje år men siffran är väldigt osäker och troligtvis högre än detta. Hjälpssystemet för människohandelsoffer i Finland har under åren 2006–2018 hjälpt 55 underåriga offer. Handel med vuxna och barn är i nuläget den tredje största brottsliga verksamheten i världen, efter narkotika- och vapenhandeln. (Migrationsverket, 2019; Unicef för alla barn, 2018.)

5.7 Lagstiftning

År 2004 kriminaliserades människohandel, vilket betyder enligt strafflagen (39/1889), 25 kap. § 3 att hen blir dömd för antingen människohandel eller i 25 kap. § 3 a för grov människohandel. Människohandel är ett brott enligt lagen. I strafflagen finns det flera paragrafer som kan hänvisas till vid människohandel. Enligt strafflagen 1 kap. § 7 kan internationella brott som gjorts utanför Finland bestraffas via den finska lagen. Enligt polisen döms förövare som gjort sig skyldiga till människohandel mellan fyra månader till sex års fängelse samt för grov människohandel två till tio års fängelse. (Poliisi, 2019; Strafflag 39/1889.)

Enligt strafflagen (39/1889) 17 kap. är det ett brott att inhämta någon till Finland eller via Finland till ett annat land utan de resedokument som behövs. Våldtäkt, grov våldtäkt, tvingande till sexuell handling, sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av barn, grovt sexuellt utnyttjande av barn, utnyttjande av person som är föremål för sexhandel, köp av sexuella tjänster av ung person, lockande av barn i sexuella syften, koppleri och grovt koppleri är brott som tas upp i strafflagen 20 kap. Misshandel, grov misshandel, lindrig misshandel, vållande av personskada, grovt vållande av personskada, deltagande i slagsmål, framkallande av fara och utsättande är brott som tas upp i strafflagen 21 kap. Frihetsberövande, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, olagligt framkallande av samtycke till adoption, olaglig adoptionsförmedling, tagande av gisslan, förberedelse till tagande av gisslan, egenmäktigt omhändertagande av barn, bortförande av barn, frihetsberövande av oaktsamhet, olaga hot, olaga förföljelse och olaga tvång är brott som tas upp i strafflagen 25 kap. Rån, grovt rån, förberedelse till grovt rån, utpressning, och grov utpressning är brott som tas upp i 31 kap. i strafflagen. Arbetstidsbrott, diskriminering i arbetslivet, ockerliknande diskriminering i arbetslivet och anlitanande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd. (Strafflag 39/1889.)

I lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) finns det i kap. 4 lagstadgat om

hjälpssystemet. I § 33 berättas vad hjälpssystemets ändamål är. I § 34 stadgas om framställning om att uppta en person i hjälpssystemet. § 35 stadgar om upptagning i hjälpssystemet. Den egentliga identifieringen av offer för människohandel enligt § 38. (Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 746/2011.)

I utlänningslagen (301/2004) finns det i kap. 1 § 3 definitioner där människohandel och offer för människohandel definieras. Uppehållsrätt, beviljande av uppehållstillstånd för offer för människohandel, betänketid för offer för människohandel som vistas i landet utan uppehållsrätt, beslut om betänketid, det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd och beviljande av fortsatt tillstånd tas upp i 4 kap. i utlänningslagen. Spårande av föräldrar till minderårig utan vårdnadshavare eller av någon annan som svarat för den faktiska vårdnaden tas upp i 6 kap. i utlänningslagen. (Utlänningslag 301/2004.)

I lagen om främjande av integration (1386/2010) finns det i kap. 6 §53 om ersättning för kostnader för tjänster och stödåtgärder till offer för människohandel och i kap. 7 § 56 om förordnande av företrädare (Lag om främjande av integration 1386/2010).

Enligt lagen om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet (108/2018) 2 kap. § 4 är en av gränsbevakningens uppgifter att förhindra, avslöja och undersöka människohandel (Lag om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet 108/2018).

6 Hopp

Arbetets mening är att försöka koppla ihop hopp med offer. För att kunna göra det behövs det ett kapitel om hopp ur olika synvinklar. Det ger en större grund för arbetet och mera tolkning då resultaten skrivs. I detta kapitel behandlas olika aspekter av hopp och hopplöshet. Begreppet hopp kan definieras på olika sätt. Eftersom det i nuläget inte finns undersökningar eller forskning på hur offren uttrycker hopp har skribenterna inte material som grund till det. Undersökning om huruvida hopp förekommer hos offer kommer att ske genom kvalitativa intervjuer.

Ordet hopp kan användas som hopp (substantiv), att hoppas (verb) och att vara hoppfull (adjektiv), det kan även beskriva tillståndet av en människa och som egenskaper till exempel hur personen förhåller sig till livet (Wiklund Gustin & Bergbom, 2017, ss. 317, 318). Alla människor föds med förmågan att kunna känna hopp, oberoende av om man föds in i

fattigdom och dåliga omständigheter eller inte. Barn är ofta entusiastiska över sitt liv och tror att dom klarar av att göra nästan vad som helst. (McDermott, et al., 1997, p. 4.)

Erik Erikson var en av de första utvecklingspsykologerna som forskade kring hopp hos barn. Han hade en teori om att hopp är ett affektivt tillstånd som föds vid barnets tidiga anknytning. Med detta menar han att om barnets känslomässiga behov tillgodoses, lär de sig att lita på andra vilket i sin tur ger dem förmågan att kunna hoppas. Forskning tyder även på att barn och ungdomar kan uppleva hopp på samma sätt som vuxna. Detta genom att känna engagemang i livet, att kunna se det goda i sig själv, känna sig kapabel och att kunna känna frihet. Hopp är även en viktig del av jaget under tonåren och är en viktig känsla som uppkommer i barndomen och man kan känna hopp genom hela livet. Barn är bra på att uttrycka sin känsla av hopp. Ungdomars hopp är mer framtidsinriktat än barns. Barn visar hejdlöst sina känslor av hopp medan vuxna är mer hämmade för att visa känslor som hopp. Barn beskriver bäst sitt hopp genom kvalitativa, konstbaserade metoder så som målningar, lekar med sand och intervjuer med bilder. Barnens förmåga att hoppas hjälper dem att hantera allvarliga livsutmaningar. (Yohani & Larsen, 2009, ss. 248-249.)

Snyder, Irving och Anderson, forskare inom hopp, definierar hopp som en process där personen, med hjälp av motivation, funderar ut ett tillvägagångssätt för att kunna nå sina mål. Hopp är en grundläggande känsla för människans existens. Hopp är en önskan om en förväntning, oftast mot det goda. Hopp påverkar hur människan tänker och hur personen uppfattar olika händelser. Känslan formar inte bara människans beteende, utan motiverar, ökar uthålligheten och möjliggör för personen att leva vidare och inte ge upp. De flesta teoretiker anser att hopp inte är en känsla, utan snarare en dynamisk, kognitiv och motiverande process. (Safri, 2016, s. 138.)

Hopp är en grund för längtan och längtan är utgångspunkten för förändring. Hopp är alltid riktat mot någonting. Hopp kommer inte inifrån, utan det lever i något slags ide med lite näring utifrån. Dock är personen inte medveten om varifrån detta kommer utan hen accepterar tillvaron som det bästa alternativet. (Topor, 2001, ss. 202-205.)

Samtliga av de historiska perspektiven var att hopp var naivt och en svaghet som hämtade med sig negativitet. I mitten av 1950-talet forskades det i om hoppet hämtade med sig positiva effekter för den mänskliga funktionen. År 1959 argumenterade Menninger att hopp var en faktor som hjälpte personens tillfrisknande från en mental sjukdom och att personen kunde leva ett behagligare och produktivare liv. Teorin upprepades år 1968 och 1973 av

Jerome Franke, enligt honom var hopp den starkaste styrka inom psykoterapi. År 1979 argumenterade Tiger att en positiv syn på framtiden var kännetecknen för mänskligheten och som representerat kognitiva resurser som kan ha hjälpt den mänskliga revolutionen. Tidigare teorier, Mowrers teori från år 1960 och Stotlands teori från år 1969 om hopp hjälpte att avancera idén om att hopp är en anpassande styrka. Gemensamt för teorierna är att de har en positiv förväntan till att personen når sitt mål. (Gallagher & Lopez, 2018, ss. 3-4.)

6.1 Positiv psykologi

Snyder är en amerikansk psykolog som specialiserade sig på positiv psykologi. Snyders teori om hopp betonar hur emotioner förstärks och påverkas av hur personen i fråga lyckas/misslyckas med att fullfölja sina mål, och detta är kärnan till hopp. Hopp kan användas för att distansera sig från negativa följder, såsom depression och hopp representerar tankar som kan hjälpa till att uppleva positiva följder. (Gallagher & Lopez, 2018, s. 4.)

En tidig definition av hopp är enligt Snyder är att hopp är en kognitiv uppsättning av målinriktad beslutsamhet och vägen till att uppnå målen samt makten man har med hjälp av motivation. Denna definition av hopp har visat sig vara en bra och användbar definition av hopp och den har lagt grunden för decennier av forskning kring hopp både inom och utanför psykologin. (Gallagher & Lopez, 2018, s. 4; Safri, 2016, s. 138.)

Snyder menar att grunden för hopp är en kombination av målinriktad beslutsamhet och vägen till att uppnå målen samt att hopp hjälper personer att identifiera mål. Hopp är en stark källa till bestämningen av positiva resultat under de flesta omständigheter, och att personer från alla olika bakgrunder kan dra nytta av hopp. Snyders teori blev snabbt den dominerande infallsvinkeln att studera hopp och är ännu idag det lättaste sättet att förstå, diskutera och studera hopp inom psykologin. (Gallagher & Lopez, 2018, ss. 4-5.)

För att få fram kärnan i teorin om hopp, tog Snyder fram olika mättningsverktyg som hjälpmedel till att bedöma hopp. Det första verktyget är den vuxna hoppsskalan, den andra är hopptillståndsskalan och den tredje är barns hoppsskala. Dessa tre är alla skapade av Snyder och hans kollegor och är de skalor som används än idag för att bedöma hopp, trots att det kommit nya sedan Snyder framställde dessa. (Gallagher & Lopez, 2018, ss. 4-5.)

6.2 Sciolis och Herths teorier

Scioli är professor inom klinisk psykologi som forskar inom hopp och andlighet sammankopplat till stresshantering och coping. Scioli definierar hopp som en framtidsstyrd, fyrdelad och känslomässig kanal som är konstruerat från biologiska, psykologiska och sociala resurser. Den fyrdelade kanalen innebär, anknytning, herravälde, överlevnadsmotiv och andliga övertygelser. Dessa element om hopp är särskilt viktiga för att kunna utveckla en bättre förståelse om känslor som är sammankopplade med hopp. Dessa känslor är kärlek, läkning och andlighet. Familj, kultur och andliga övertygelser spelar en grundläggande roll i att utveckla herravälde, anknytning och överlevnad. Enligt Scioli är tro byggstenen för hopp. Han anser att hopp har en stark andlig dimension som associeras med tålamod, tacksamhet, välgörenhet och tro. (Safri, 2016, s. 139.)

Kaye Herth är utbildad sjukskötare som forskar inom hopp. Herths teori (1991) var utvecklad i relation till hälsovård och sjukdomar. Herth ser hopp som ett motiverande och kognitivt attribut som teoretiskt sätt är en nödvändighet för att kunna inleda och upprätthålla handlingen för att nå sina mål. Herth identifierar hopp i tre dimensioner, kognitiv-temporal, affektivt beteende och anslutande kontext. Kognitiv-temporal dimension innebär att en person tror att de kan realistiskt sätt uppnå sina önskade objekt och resultat. Affektivt beteende innebär att människan har ett tillräckligt bra självförtroende så att deras planer leder till uppnåendet av målen. Anslutande kontext hänvisar till människornas uppfattning om socialt stöd, andligt stöd och känsla av tillhörighet. Snyders och Herths skillnader i teorierna, är att Herth är orolig för människornas framtida mål eftersom de är relaterade till coping av sjukdomar, interpersonell förlust och andra psykofysiska stressfaktorer. (Safri, 2016, s. 139.)

6.3 Vårdvetenskap

Mellan åren 1975 och 1997 gjordes en meta-analys av 46 artiklar om hopp. I analysen kom det fram att en dimension kunde urskiljas genom en process där det ingick affektiv, funktionell, tidsmässig, kontextuell och relationsmässig utbredning. I den historiska utredningen kom det fram, med hjälp av analysen, att det finns en tidsram i hopp som är förknippat med förväntan inför framtiden. De flesta av forskningarna som tidigare gjorts om hopp inom vårdvetenskapen är gjorda om människor med olika sjukdomar. (Wiklund Gustin & Bergbom, 2017, ss. 318-319.)

Vårdvetenskapen har en huvudfråga där det utforskar elementen och processer som utgör en god vård. Det goda för människan är inte alltid att kunna hindra lidandet och smärtan, utan att i olika situationer sträva efter det bästa möjliga. Hopp och tro hör samman med människans frågor kring livets mening. Hoppet är en motiverande faktor i livet eftersom hoppet uppstår vid kriser. Genom att våga hoppas innebär att personen inte gett upp. Tro, hopp och kärlek har sitt ursprung i antagandet att människan, livet igenom, behöver tro, hopp och kärlek för att kunna växa som naturlig människa. (Eriksson, 1991, ss. 52-56.)

6.4 Hopp som en emotion

En person som hoppas har riktat sin uppmärksamhet mot en bättre framtid. Om nuet skulle vara präglad av förtvivlan, skulle känslan av hopp, som är framtidsorienterat, bidra till att nuet blir tolerabelt. (Kristoffersen, 1998, s. 379.) Hoppet kan också sägas användas som energikälla till livsmod och självutveckling. Hopp som känsla inriktar sig till framtiden, som önskning om förändring i livssituationen. Detta medför frihetskänsla och känslan av kontroll över sitt liv. Hopp kan framträda som en inbillning eller naivitet, att verkligheten förvrängs. Förträngningen av verkligheten gör inte en inre försoning, men det kan lindra lidandet som hen genomgår. (Bidstrup Jörgensen & Østergaard Steinfeldt, 2012, ss. 98-99.)

Framtiden är den mest levande tidsdimensionen, där syftet kan kastas mellan förhoppningar och farhågor, men sedan skapa en verklighet med hjälp av omvärlden. Personen lever för framtiden och acceptera att personen aldrig blir färdig. Vid känslor av hopp innebär det att lämna förlusten bakom sig, och istället börja sträva efter någonting nytt som kan värdesättas högre. Kärlek och glädje kan värdesättas då människan har tillgång till dessa känslor. (Stiwne, 2008, ss. 34, 67.)

Hoppet är en grundläggande inre trygghet eller övertygelse, som upplevs redan i barndomen, då barnet utvecklat en grundtillit till omvärlden och andra människor. Hoppet grundar sig i en tilltro, som går ut på få hjälp från andra när det behövs. Upplevelsen av hoppet är därför en viktig utgångspunkt, eftersom det är utgångspunkten för hur människan upplever och klarar av svåra livssituationer. Det hopp som finns inom oss, människor tänker olika, kan försvagas eller förloras efter extrema och långvariga lidanden av fysiska, psykiska eller andliga karaktärer. Andra människor anser att känslan av hopp upprätthålls under alla stadier i sorgprocessen. För att ha kvar känslan av hopp krävs det att människan upplever att livet fortfarande har mening. (Kristoffersen, 1998, s. 62.) Joyce Travelbee (1926–1973), en omvårdnadsteoretiker och psykiatrisk sjukskötare, har kännetecknat hoppet i sex punkter:

det är nära knutet till beroende av andra, det är framtidsorienterat, det är knutet till val, önskningar, tillit och mod (Kristoffersen, 1998, s. 379).

Om en person går igenom någonting sorgligt, kan en liten del av detta hopp leda till en signifikant ändring i livet och ibland också ändra hela situationen mot det bättre. Hopp är associerat med många positiva resultat, större glädje, bättre akademisk prestation och lägre risk för dödlighet i ung ålder. Hoppet tillåter människan att närma sig problemen med en attityd som är lämplig för framgång som i sin tur leder till en större chans för att utföra målen. Hopp är som ett löfte för en bättre framtid. Hopp kan lugna ner oss under dåliga stunder. (Safri, 2016, s. 138.)

Hopp är en positiv kognitiv sinnesstämning på basen av ett framgångsrikt tankesätt för att uppnå sina mål. Seligman, en amerikansk psykolog, var år 1998 intresserad av att förstå hur identifiering och byggandet av det mänskliga välbefinnandet sker. Hans syfte var att hitta en ny riktning för psykologin. I en allmän bemärkelse kan positiv psykologi betraktas som lyckans vetenskap. Det är ett område som studerats för att kunna identifiera och främja de egenskaper hos människor som leder till en känsla av att vara tillfreds med sitt liv. Positiv psykologi är en subjektiv upplevelse. Med subjektiv upplevelse menas en känsla (till exempel välbefinnande och tillfredsställelse tidigare i livet, lyckan i nuet och hopp för framtiden) som inte kan mätas i en skala. Positiva personlighetsdrag är bland annat förmåga till kärlek, mod, förlåtelse, och uthållighet. (Csikszentmihalyi & Seligman, 2000, ss. 5-13.)

6.5 Andligt hopp

Till liv räknas både de fysiska, psykiska, andliga och existentiella dimensionerna. Människan har hopp i många situationer. Hopp om att något bättre kan hända kan finnas i en förtvivlad situation. Hopp kan göra så att människan kan hålla sig vid liv då hen har något att ståva mot. Självordsfall skulle vara vanligare om hopp inte fanns, då människan förlorar hopp vid depression. (Arlebrink, 2012, ss. 132-133.) Det ligger poler i alla dimensioner och hopp ligger inom ramen för den andliga dimensionen. Det andliga kan anses som problematiskt eftersom det kopplas till religiösa sfärer. Inom terapin kan det vara svårt att utforska den andliga världen då den redan lagts med etiketter. Andligheten ger en ökad fysisk och psykisk hälsa och andlighet kan användas som en skyddande faktor. Det finns svårigheter i bemötandet mellan professionell och klient på den andliga sidan. Eftersom andlighet kan uppkomma i existentiell terapi behöver den professionella också öka den egna förmågan att kunna bemöta frågor om andlighet. (Stiwne, 2008, ss. 152-157, 159.)

Människan kan genomgå en kreativ process vilket betyder att hen inte förnekar situationen utan förminska betydelsen av situationen så att det finns utrymme för hopp. Om människan förnekar sin situation finns det inte längre plats för hopp eftersom den farliga situationen då inte finns mer. Människan kan inte leva i en situation av hot eller som är farlig, utan måste emellanåt ta ett steg tillbaka från konsekvenserna och då kan hoppet lindra situationen. Människan kan behöva en tro på en räddare i nöden då hen drabbas av en existentiell kris enligt Arlebrink. Den magiska räddaren kan vara Gud. Denna tro på räddaren i nöden behöver inte synas på utsidan av människan, utan denna känsla finns inombords. (Arlebrink, 2012, s. 135.)

6.6 Falskt hopp

Hopp sägs vara en skyddsfaktor för mental och psykisk hälsa och inte en riskfaktor. Trots detta behöver hopp inte alltid vara till fördel för hälsan. Det har forskats kring att personer som känner mycket hopp är mindre troliga att påbörja till exempel rehabilitering för drogmissbruk, än de som känner mindre hopp. Det kan bero på att personer med en högre känsla av hopp kan se fler vägar att bli fri från beroendet, vilket betyder att de kan tycka att rehabilitering är deras sista väg ut. De kan känna att de kan ta hand om problemet själv och det kan bero på att de på grund av sitt höga hopp inte inser att deras problem behöver professionell hjälp. (Gallagher & Lopez, 2018, s. 166.)

Falskt hopp utvecklas då man har orealistiska förhoppningar. Falskt hopp är baserat på den felaktiga tron att det är lätt att uppnå en förändring. Falskt hopp är ett resultat av ett för stort självförtroende, orealistisk målsättning och dåliga förutsättningar för uppgiften, vilket kommer att bidra till en sjunkande självkänsla då man misslyckas. För att undvika falskt hopp behöver det finnas realistiska mål. Hopp till förändring kräver att färdigheten ligger på samma nivå som målet för att klara av att nå målet. (Polivy, 2001, s. 83.) De argumenterade om att det kan få en negativ effekt då man har för mycket hopp. Tre olika situationer som kan leda till falskt hopp är då det man förväntar sig vilar på mera illusion än verklighet, då opassande mål har lagts upp och strategi för hur man ska nå målet är för ogenomtänkta/skeva. (Blöser & Stahl, 2017, ss. 345-369.)

6.7 Hopplöshet

Hopplöshet enligt Bonniers svenska ordbok betyder; det tjänar ingenting till, utsiktslös, ohjälplig, förtvivlad samt omöjlig (Györki & Sjögren, 1986, s. 238). Hopplöshet är en

negativ förväntning om framtiden eftersom personen inte litar på att någonting kommer utvecklas till en positiv händelse (Egidius, 2002, s. 95).

Det går inte att analysera eller att försöka förstå begreppet hopp om man inte beaktar begreppet hopplöshet. Beck, Weissman, Lester och Trexler har en teori om att hopplöshet består av negativa erfarenheter av sig själv och framtiden. (Gallagher & Lopez, 2018, s. 160.) Lidandet är personligt. Hopplöshet är allmänmänskligt tillstånd som synliggörs vid en förändrad livssituation. Hopp handlar inte om tillfrisknande från sin sjukdom, utan att se på sin sjukdom genom ett nytt perspektiv. Förhoppningar kan inte ges till någon annan, personen behöver skapa eller upptäcka förhoppningar själv. (Stiwne, 2008, s. 164.)

Hopplöshetsteorin säger att ett negativt tänkande kan leda till en känsla av hopplöshet, vilket senare kan leda till depression. Enligt teorin förväntas händelser leda till negativa eller önskade resultat samt att det inte finns sätt att förhindra resultaten. (Metalsky, Alloy, & Abramson, 1989, ss. 358-369.) Hopplöshet betyder också att en person inte längre ser någon möjlighet att förändra och förbättra sin livssituation. Personen har tappat tilliten till att problemen skulle kunna lösas eller att det skulle finnas en väg ut ur den dåliga situationen. (Kristoffersen, 1998, s. 379.)

Hopp hos människor ger styrka att klara av svåra situationer. Hopp och hopplöshet är inte människans vanligaste känslor, som till exempel lycka, sorg, rädsla eller önskan är. Hopp och hopplöshet uppstår då förväntningar om att klara av en uppgift lyckas eller misslyckas. Har personen hopp är resultatet oftast lycklig, men känner personen endast hopplöshet är resultatet sorg. Resultatet i detta fall är antingen lycka och lättnad eller sorg och besvikelse. (Nesse, 1999, s. 448.)

6.8 Hopp vid krissituation

Hopplöshet kan vara ett resultat av depression och PTSD, men det har också visat sig att hopplöshet kan leda till negativa saker såsom självmord, självskada, social ångest och depression hos personer som har upplevt trauma både hos personer som har och som inte har upplevt PTSD (Gallagher & Lopez, 2018, s. 235). Hopp framkommer för att uppleva framtiden på ett positivt sätt. Vanligtvis lever människor i en värld med struktur och trygghet. Då människan går igenom en kris eller förlorar sitt livs mening, krävs det mod att släppa taget om vanor. Det krävs också ett positivt tankesätt som skapar en känsla av hopp. Detta ger oss möjlighet att utvecklas som människor. Hopp kan användas som en placebo-

effekt inom psykoterapi. Detta genom att minska lidandet, ändra på livet och kunna se livet från ett positivt perspektiv. (Stiwne, 2008, ss. 150,163-164.)

Ett sätt som gör hopp gynnsamt för personer som överlevt ett trauma är att hoppet hjälper en att hantera den traumatiska situationen. Hopp har också blivit associerat med mer anpassade sätt av copingstrategi och kan på det viset hjälpa vid traumatiska händelser som är krävande och stressande. Det finns även teorier om att hopp och coping är sammankopplade. De personer som har försvagat hopp är mer benägna att undvika eller avsluta sin copingprocess och undvikande av copingprocessen är associerat med symtom för posttraumatiskt stressyndrom, andra ångeststörningar och depression. (Gallagher & Lopez, 2018, s. 234.)

7 Intervju

Det har inte tidigare forskats kring människohandelsoffrens känsla av hopp. För att kunna få svar på frågeställningarna behövs intervjuer med personer som har vetskap inom ämnet. Intervjufrågorna är ställda så att de förhoppningsvis kunde besvara frågeställningarna från de professionellas synvinkel. Det gjorde att skribenterna valde att göra en intervju med professionella inom social och hälsovården samt polisväsendet. Intervjuerna utförs alltså för att få ett samband mellan offer och hopp.

Intervjuer utförs på det språk som informanten känner sig bekväm med, alltså finska eller svenska. Intervjuerna kommer inte att översättas från originalspråket eftersom det då kan hända att innebörden i det den intervjuade säger blir en annan än vad menats. Detta utförs för att resultatet ska bli så etiskt korrekt som möjligt.

När skribenterna kom till det skedet i processen som handlade om intervjuerna, bestämde skribenterna att intervjuerna görs via Skype eller telefon detta på grund av de rådande omständigheterna. Intervjuerna gjordes så att två eller fler av skribenterna var på plats under intervjutillfället, en höll i trådarna för intervjun medan de andra var på plats för tillförlitlighetens skull samt för att banda in intervjun. Efter att intervjuerna var gjorda fick alla minst en intervju att transkribera till text som sedan skulle analyseras.

7.1 Intervjuguide

Undersökningsmetoden i detta arbete är intervju. En av frågeställningarna som finns i arbetet är *Hur upplever de professionella att offren de kommer i kontakt med uttrycker hopp*. För att få svar på frågeställningarna har det sökts fram och funderas ut sådana frågor som leder till

ett förväntat resultat. Intervjufrågorna presenteras i Bilaga 4 på både finska och svenska. Nedan presenteras de frågor som framkommer i intervjun, vilka källor de är baserade på och varför frågan ställs.

Intervjufrågorna är ställda med en introduktion. Detta för att ge en vägledning till vad frågans tema är, eftersom informanterna behöver hålla sig till ämnet. Frågan är inte ledande men den ger en bakgrundsinformation i ämnet.

Frågorna ”Har ni kommit i kontakt med många människohandelsoffer?” och ”Har ni något att tillägga inom temat?” Enligt Patel och Davidson (2015, s. 77) ska en intervju påbörjas och avslutas med en neutral fråga. Den första frågan togs upp eftersom personer som har träffat flera människohandelsoffer troligen har en starkare upplevelse och mera tankar om hur offren känner och beter sig. Den andra frågan var en fritt formulerad fråga, vilket betyder att personerna som blev intervjuade fick komma med egna åsikter och tankar kring temat.

Frågan ”Enligt Bonniers svenska ordbok betyder hopp: förväntan, förtröstan samt utsikt(er). Därför funderar vi vad hopp betyder för er?” utgår från då alla har en egen uppfattning om vad hopp betyder (Györki & Sjögren, 1986, s. 328). Frågan är formulerad såhär för att skribenterna vill klargöra informantens egen uppfattning om hopp.

Frågan ”Hur har offren ni kommit i kontakt med uttryckt hopp?” baserar sig på Wiklund Gustin och Bergbom (2017) påståendet ”så länge vi har hopp ser vi meningen i vårt liv”. Denna fråga är till en stor hjälp för att kunna besvara frågeställningarna i arbetet och för att frågan kan beskriva hur de professionella uppfattar offrens hopp. Frågan togs även upp för att hjälpa till att koppla informantens svar med teori, vilket i sin tur skulle leda till ett resultat.

Frågan ”Hopplöshet betyder att en person inte längre ser några möjligheter till förändring i sin livssituation, har ni upplevt att offret känt sig hopplösa inför framtiden?” är utformad från då offren känner att deras situation inte kommer att bli bättre och om de har tappat sitt hopp då de kommer i kontakt med professionella (Kristoffersen, 1998, s. 379). Denna fråga hjälper besvara frågeställningen huruvida offren känner hopp och eftersom en av frågeställningarna är om offren känner hopp, fås också svaret om de inte känner hopp, utan istället känner sig hopplösa. Ett offer behöver inte alls känna någon form av hopp överhuvudtaget. Meningen med denna fråga är att undersöka om de har känt någon form av hopp eller möjligen varit känslolösa på grund av den trauman offren gått igenom.

Frågan ”Enligt forskning är personer som känner hopp mycket mer troliga att inte söka hjälp, upplever ni att man söker hjälp då man börjar tappa hoppet?” är utformad från Gallagher och Lopez (2018, s. 166) där det sägs att de personer som känner mycket hopp är mindre troliga att söka hjälp på grund av att de tror de inte behöver professionell hjälp eftersom de kommer att klara sig själv. Frågan togs upp, för att kunna få ett svar om offren de professionella kommer i kontakt med känner sig hopplösa. Och om de flesta offren informanterna träffar söker hjälp då de tappat hoppet, fås ett vidare svar på om offren känner hopp.

Frågan ”Individen kan acceptera tillvaron så länge hen har hopp. Kan ni bidra till offrets hopp, i så fall hur?” togs fram då det är viktigt för de professionella att veta hur de kan hjälpa offren och därför är frågan en väsentlig del av arbetet. Offren måste känna sig bekväma och veta att de kan lita på myndigheterna och om de kan hjälpa dem genom att ge dem lite hopp. Ett sätt för myndighetspersonen att nämna sig offret och visa att hen vill hjälpa, är genom att ge dem lite hopp. Enligt Topor (2001, ss. 202-205) kommer hopp inifrån och det lever i något slags idé med lite näring utifrån.

7.2 Möjliga informanter

Valet av informanterna har gjorts med snöbollsurvalet samt genom maximal variation. Med snöbollsurval fås information från andra om informanter som är bra att intervjua. I detta fall kom informationen om vem som kunde vara bra att intervjua från handledare och bekanta. Med maximal variation behövs en bra kunskap i ämnet för att kunna välja informanter som ger variationer i ämnet som studeras. I detta fall betyder maximal variation att informanterna som blivit närmade är inom olika yrkesgrupper, som kommer i kontakt med människohandel. (Dalen, 2007.) För att kunna hålla ett gott etiskt förhållningssätt har skribenterna valt att inte intervjua offer för människohandel, detta för att hålla sig till frågeställningarna och syftet samt med respekt för offren.

Fjorton möjliga informanter tillfrågades om intervju, nio svarade varav fem tackade ja till intervju. Fem möjliga informanter svarade inte alls. Av de fem möjliga informanter som tackat ja skapades ett mångprofessionellt team. Informanterna har valts genom noggrann granskning av vilken yrkesgrupp de hör till och vad som ingår i deras arbetsuppgifter. Det var viktigt att granska dessa, eftersom det måste vara personer som kommit i kontakt med offer. Detta har gjorts för att säkerställa att intervjuerna blir mångsidiga, ger ett tillförlitligt svar på arbetets frågeställningar.

De möjliga informanterna har kontaktats via e-post genom ett följebrev (se Bilaga 5) där det framkom vem som skriver examensarbetet, vad arbetet handlar om och om det fanns möjlighet till intervju med den professionella. I det beskrevs även hur resultaten kommer sammanställas, vem informanten bör kontakta om frågor uppstår och att man inte är intresserad av offrens identitet. Som bilaga skickades ett informations- och samtyckebrev (se Bilaga 6), där man bad den möjliga informanten att svara jakande på e-posten om hen ville delta i intervjun. I det beskrevs mera detaljerat hur intervjusvaren kommer att hanteras, vad som kommer att hända med dem och när är sista datumet för att avbryta intervjuprocessen är.

Det mångprofessionella teamet består av Kenneth Eriksson, från polisen som i sitt arbete kommer i kontakt med människohandel, mest prostitution och tvångsarbete; Anne Hammad som är projektchef på Al Amal; Pia Marttila koordinerande specialist på brottsofferjouren; Lena Pettersson som är aktivist inom projektet Stödföreningen för asylsökande rf; samt Anne Wirkkala som tidigare har arbetat som sjukskötare på Raseborgs förläggning. Skribenterna har lov av informanterna att ge ut deras namn, arbetsuppgift samt arbetsplats de haft då de kommit i kontakt med offren.

Informanterna arbetar alla inom olika områden och kommer alla i kontakt med människohandel i sitt arbete. Detta bidrar till att svaren blir mångsidiga och ges ur flera synvinklar. Skribenterna valde att presentera vilka som valts som informanter och var de arbetar men för att hålla svaren konfidentiella kommer informanterna i analysen samt resultatet att kallas A, B, C, D och E.

8 Analys av intervju

I detta kapitel kommer det tas upp vad informanterna svarat på intervjuerna och hur det kopplats till teori. Intervjuerna som genomfördes faller under kategorin kvalitativ datainsamlingsmetod. Varje enskild rubrik berättar vilket huvudtema som valts, för just den frågan. Under rubriken kommer det tas upp citat från informanternas svar. Dessa citat har en djupgående förklaring, som lätt kan kopplas till teorin och ger ett större intryck över vad professionella vill få fram. Sedan kan man koppla informanternas svar med teorin.

Kod innebär intervjusvaren informanterna givit. Svaren har fått från transkriberingarna, efter att irrelevanta ord har tagits bort, för att få en sammanhängande text. Från koderna har svaren sammanfattats till kortare meningar, underkategorier. Underkategorierna är

informanternas svar på en fråga som har slagits ihop till en sammanfattning. Från vad informanterna svarat, vilken intervjufråga det ställts och evidensen, har det bildats ett ord eller en kort mening, kategori. Denna kategori är huvudtemat och beskriver vad frågan handlat om. Kategorierna kommer framställas som en underrubrik under detta kapitel för resultatredovisningen.

8.1 Möte med offer

Informanter har träffat offer på dagverksamheter, via hjälprättsystemet samt inom andra arbetsrelaterade uppgifter. Det ligger en stor variation i när de professionella har kommit i kontakt med offer. Informanternas svar visar att informanterna A-D har träffat många offer, medan informant E har träffat en handfull offer. Till exempel svarade **informant A**:

”Kyllä olen. Me tavataan paperittomien päiväkeskuksessa sellaisia henkilöitä, jotka ovat ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmässä ja tavataan paljon henkilöitä, jotka käyvät tässä meillä ja me tunnustetaan, että he saattavat olla jonkin asteiden hyväksikäytön kohteena tai jopa olla ihmiskaupan uhreja.”

Denna fråga är en viktig del i intervjun, eftersom det ger en bättre uppfattning över hur stor kunskap informanterna har inom ämnet och att de verkligen kommit i kontakt med många offer. Ju fler offer de har kommit i kontakt med desto klarare uppfattning har de om offren och kan beskriva bättre hur offren har uttryckt hopp.

8.2 Definition av hopp

Snyder, Irving och Anderson definierar hopp som ett löfte om en bättre framtid för att orka framåt och för att kunna nå sina mål (Safri, 2016, s. 138). Samma tankegångar kommer fram hos **informant C** som svarade: *”Jag tänker att hopp betyder att man tänker att de fortfarande finns en möjlighet till att saker ska bli bättre”* och **informant D**: *”Hopp betyder enligt mig att människor har olika hopp om att göra saker och ting i livet, hopp är ju förväntan och utsikter.”* då intervjufrågan om hur den professionella definierar hopp ställdes.

Att få veta informanternas egen definition av hopp ger en inblick i hur de tolkar offrens hopp. Alla informanter var eniga om att hopp betyder att man har en positiv framtidstro. Känslan av hopp formar inte bara människans beteende utan hoppet kan också motivera, öka uthållighet och möjliggöra att människan inte behöver ge upp. Teorin säger också att hopp

betyder tro på framtiden och enligt Bonniers svenska ordbok betyder ordet hopp; förväntan, förtröstan, samt utsikt(er) (Györki & Sjögren, 1986, s. 328).

8.3 Hur hopp tar sig uttryck

De offren som informanterna har mött har alla på ett eller annat vis uttryckt hopp men på lite olika sätt. Informanterna A, B, och C är alla eniga om att offren uttrycker hopp genom att söka hjälp och hoppas på att någon kan hjälpa dem. **Informant C** sade till exempel:

”De kan uttrycka hopp genom att de tänker att genom att söka hjälp så kanske dom har möjlighet till att förbättra sin situation. Människor som söker hjälp så söker hjälp för att dom hoppas på nånting bättre, och det är därför dom flesta kontaktar oss...”

Medan **informant D** svarade:

”Det är frågan om människor som har glidit in i denna bransch/business på grund av att de behöv pengar. Och i sitt hemland kan det vara svårt att få arbete och så finns det människor som målar upp en fin framtid åt dem i denna bransch genom att berätta hur mycket pengar de kan tjäna. Och då handlar det förstås om ett hopp att få en bättre ekonomisk ställning.”

Med detta kan tolkas att offren uttrycker hopp genom att fortsätta att leva i människohandelssituationen. Detta gör de för att de inte vet om något bättre än den situation de just nu lever i. Enligt Conrad (2018) är det en stor omväxling då offret kommer till ett nytt land med ett annat språk eller kulturella skillnader. Förövaren förvränger ofta verkligheten för offret genom att till exempel ljuga om myndigheter. Det leder till att offret får svårt att lita på de professionella och vågar därmed inte söka hjälp. (Conrad, 2018, s. 16.) Eftersom hopp är en bidragande faktor för offret till att orka leva vidare kommer offret inte söka hjälp. Hopp är en stark källa som kan resultera i någonting positivt då man har en tillräcklig motivation trots sämre omständigheter.

Alla människor föds med förmågan att känna hopp, dock uttrycker alla hopp på olika sätt. Vuxna är mer hämmade för att visa hopp än barn, men vuxna kan uttrycka hopp på andra sätt (Yohani & Larsen, 2009, ss. 248-249). Till exempel genom att sjunga eller genom sin tro som **Informant E** berättade: *”He ilmaisee sitä uskonnon kautta, he ilmaisevat sitä*

arjessa. He laulavat uskonnollisia lauluja...”. En av hoppets tre dimensioner är anslutande kontext, vilket menas det sociala stöd, andliga stöd och känsla av tillhörighet som stöder människans hopp (Safri, 2016, s. 139). Med detta tolkas att offer får känna en samhörighet vilket är en bidragande faktor till hopp. Fastän offren inte direkt uttrycker sig om vad de har hamnat ut för, så ger det en känsla av hopp då de sjunger tillsammans.

8.4 Hopplöshet

Hopplöshet är ett fenomen som syns i offren enligt alla informanterna. Hur det syns varierar, till exempel **informant D** berättade att:

”Det finns många kvinnor i denna bransch, som kan känna sig hopplösa för hur de ska kunna komma ut ur denna onda cirkel, eftersom det ger en viss ekonomisk trygghet för dem. Och många har barn och skulder, ofta blir de även skuldsatta till sutenörerna. Vilket innebär att de har det mycket svårt att komma ur detta, det känns som att det inte finns någon utväg. De har ofta inte kraft att självmant komma ur situationen.”

Informanterna hade samma åsikt om att de inte hade några vida utsikter för framtiden och de känner sig värdelösa. **Informant B** svarade: *”Det har jag upplevt. kanske på det sättet att man vill ge upp, oftast tänker människor att dom som försöker hjälpa ändå inte kan eller ändå inte förstår denna situationen”*.

Egidius (2002, s. 95) beskriver hopplöshet som en negativ förväntning om framtiden eftersom personen inte litar på att någonting kommer utvecklas till en positiv händelse. Som informanterna skrev hade de flesta träffat offer som tappat hoppet, eftersom de trodde att ingen kunde hjälpa dem ur situationen deras. Kristoffersen (1998) i sin tur skriver att personen har tappat tilliten till att problemen skulle kunna lösas eller att det skulle finnas en väg ut ur den dåliga situationen, precis så som informant D svarade att de känns för offren att det inte finns någon utväg. Informant C och A anser att känslan av hopp går upp och ner hos offren. Oftast leder det till att offren inte ser någon nytta med det och det gör att de tappar hoppet också på människorna som försöker hjälpa dem. Vid en förändrad livssituation kan man känna sig hopplös. Förhoppningar kan inte ges till någon annan, personen behöver skapa eller upptäcka förhoppningar själv (Stiwne, 2008, s. 164).

De personer som har försvagat hopp är mer benägna att undvika eller avsluta sin copingprocess och undvikande av copingprocessen är associerat med symtom för posttraumatiskt stressyndrom, andra ångeststörningar och depression (Gallagher & Lopez, 2018, s. 234). Detta kan kopplas till då informant E berättar om en kvinna som började utveckla psykotiska symtom, eftersom hon inte fick träffa sin man. Detta går också Herth teori i kapitel 6.2 om det tre dimensionerna in på. De interpersonella förlusterna spelar roll på människornas framtida mål och coping process. För att gå vidare i livet och kunna återhämta sig behöver man känna att man får stöd och motivation. Om stödet försvinner, i detta fall mannen, kan man utveckla psykiska symtom. Detta kan handla om ett trauma, eftersom rutiner rubbas och man kan få känslor av hopplöshet.

8.5 Då söker offret hjälp

I kapitel 6.4 Hopp som en emotion beskriver Kristoffersen att hoppet grundar sig i en tilltro att få hjälp av andra då det behövs. Däremot anser informanterna A, B, D och E att offer söker hjälp då de börjat tappa hoppet. De anser att offer är mindre troliga att söka hjälp då de har en stark känsla av hopp kvar.

Informant E säger:

”Mutta se on taas kulttuurisidonnaista millaista apua he pystyvät ottamaan koska heillä on oma kulttuuri niin he kokevat et me ei voida ymmärtää he eivät ehkä usko, että me voidaan ymmärtää. He hakevat apua mutta se on ehkä lääkitystä tai semmoista konkreetista apua.”

Alla offer kan inte ta emot alla former av hjälp utan samtliga offer kan endast ta emot konkret hjälp så som mediciner, vård i olika former eller att den professionella hänvisar till organisationer så som Hjälpssystemet för offer för människohandel. Det finns väsentliga skillnader på vilken sorts hjälp offret söker. Även enligt informanterna A och B är det individuellt och personligt hur, när samt hurdan hjälp, offret söker. **Informant C** är av annan åsikt, hen säger: *”jag tror att de som söker hjälp är där för dom hoppas på nånting bättre, så ja tycker det är den andra vägen om”*.

Informanten D säger: *”Det är nog säkert i det skedet man har tappat hoppet som man söker hjälp, så länge det verkar vara positivt så tror man inte man behöver hjälp”*, vilket stöder

forskningsresultat som säger att personer som känner mycket hopp är mindre troliga att påbörja till exempel rehabilitering för drogmissbruk, än de som känner mindre hopp. Det kan bero på att personer med en högre känsla av hopp kan se fler vägar att bli fria från beroendet, vilket betyder att de kan tycka att rehabilitering är deras sista väg ut. De kan känna att de kan ta hand om problemet själv och det kan även bero på de på grund av sitt höga hopp inte inser att deras problem behöver professionell hjälp. (Gallagher & Lopez, 2018, s. 166.)

8.6 Professionellas bidrag till offrets hopp

Informanterna D och E berättar att de träffar offer i ett så tidigt skede att de behöver berätta om för offer att de är offer och gå igenom den processen. **Informant D** säger: ”... *En del av mitt jobb när jag träffar offren är att försöka få dem att förstå att de är offer och att de är utnyttjade.*” Eftersom offret inte alltid är medveten om att hen är ett offer behöver den professionella först få offret att förstå att hen är offer (Veikkolainen, 2019). Förövarna har många olika sätt att lura till sig offer på (Conrad, 2018, s. 14). En person som inte vet om att den är ett offer kan ha svårt att förstå att den är det eftersom man inte har koll på sina rättigheter i det land man kommer till.

Hopp är en grund för längtan och längtan är utgångspunkten för förändring. Hopp är alltid riktat mot någonting. Hopp kommer inte inifrån. Det lever i något slags idé med lite näring utifrån. Dock är personen inte medveten om varifrån detta kommer utan hen accepterar tillvaron som det bästa alternativet. (Topor, 2001, ss. 202-205.) Om en bidragande faktor till hopp berättar **Informant E** så här ”...*ihminen saisi jakaa niitä kokemuksia ilman et se menee siitä eteenpäin mihinkään niin se vois jo riittää et joku edes näkee sinut ja tietää mitä sinä olet kokenut ja voi jakaa sen asian jonkun kanssa se jo tuo toivoo.*”

Hopp är en grundläggande känsla för människans existens. Hopp är en önskan om en förväntning, oftast mot det goda. Detta gäller även för dem som fastnat i en ond spiral. Hopp är en process där personen, med hjälp av motivation från exempelvis den professionella, funderar ut ett tillvägagångssätt för att kunna nå sina mål. (McDermott, et al., 1997, p. 4.) **Informant A** berättar: ”*Tukemalla, kuuntelemalla, keskustelemalla, olemalla läsnä, se on niin kuin se meidän kaikkein oleellisin juttumme...*” och ”...*että ei anneta periksi et vaikka tapahtuu paljon vastoinkäymisiä ja ihmiset notkahtavat ja järjestelmässä sinällään on paljon aukkoja, joista pudotaan ja tapahtuu paljon niissä prosesseissa sellaista, että ihminen meinaa luovuttaa niin me ei saada luovuttaa...*” Den professionella kan bidra till offrets känsla av hopp genom att stöda, lyssna och diskutera. Informanten konstaterar att det är

kärnan i deras jobb att stöda offer. Informanten konstaterar också att systemet inte stöder alla utan samtliga offer kan falla i skymundan. Den professionella bör hålla koll på att processen inte stannar av, det vill säga att processen blir ofullständig. Det inget hopp för offret att känna att den professionella göra sitt yttersta att processen fortskrider. Detta kan kopplas till teorin om att vuxna offer ofta faller i skymundan, på grund av utomstående antar att offer själva kan göra bra val (Conrad, 2018, ss. 14-15).

Informant D berättar ”... när de har förstått de börjar processen med att komma ut ur de onda. Sedan kan de få hjälp av stödorganisationerna.” och **informant E** berättar: ”*Me ohjattiin kyllä sitten ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään ja tarjottiin niitä muita vaihtoehtoja, sosiaalityöntekijät olivat sellaisia, joiden kanssa he puhuivat. Mutta tärkeätä on ohjata eteenpäin*” Sammanfattningsvis säger informanterna B, C, D och E att de hjälper offren att söka ytterligare hjälp vilket leder till att offret får ett hopp om förändring

Informant C påpekar att det är viktigt att inte inge falskt hopp

”... Om en människa är i en dålig situation, om jag då skulle säga att det finns möjlighet att få uppehållstillstånd eller möjlighet till att få ersättning, om jag inte berättar om att de här inte är någonting som jag kan lova och att det kan gå hur som helst så kan jag ge dem falskt hopp...”

Detta kan kopplas samman till teorin. Hopp påverkar hur människan tänker och hur hen uppfattar olika händelser. Känslan formar inte bara människans beteende, utan motiverar, ökar uthålligheten och möjliggör för personen att leva vidare och inte ge upp. (Safri, 2016, s. 138) Falskt hopp är baserat på den felaktiga tron att det är lätt att uppnå en förändring. Falskt hopp är ett resultat av ett för stort självförtroende, orealistisk målsättning och dåliga förutsättningar för uppgiften, vilket kommer att bidra till en sjunkande självkänsla då man misslyckas. För att undvika falskt hopp behöver det finnas realistiska mål. (Polivy, 2001, s. 83.)

8.7 Professionellas tankar

Informant A, D och E upplever att ämnet människohandel är alldeles för brett för att berätta något litet tillägg om ämnet. **Informant D** säger: ”...*det är ett så brett ämne så man skulle kunna tala flera dygn om detta, om man skulle vilja.*”

Informant C upplever att det är svårt att berätta, eftersom det är den professionellas tolkning av offrens hopp: *"Jag tycker det är svårt att intervjua någon som ger andrahandsinformation ..."* och *"...Det är min tolkning av den här personens situation eller hur dom tänker."* Detta är någonting som nämns i frågeställningarna att det är genom den professionellas tolkning vi undersöker om hopp hos offer. För att hålla ett gott etiskt förhållningssätt har skribenterna valt att inte intervjua offer för människohandel, för respekt mot offren. Det kan vara svårt att tolka människor. Det är många som är rädda för vad som kommer att hända dem om de berättar sanningen, då de möjligtvis är olagligt i landet eller en förövre hotar familjen.

9 Resultat

Det här kapitel kommer ta upp redovisningen för resultaten av examensarbetet. Resultaten har fått ur analyseringen av intervju svaren, där de har kopplats ihop med teori. Starrin och Svensson (1994, s. 84) beskriver denna punkt som avgörande för den vetenskapliga kvaliteten i arbetet. Utgående från vilka slutsatser har dragits och vilka grunder för slutsatserna som redovisas, kan tillförlitligheten av resultatet dömas. Resultatet behöver skrivas i klara och tydliga ord, och om tolkning har gjorts behövs också förklara underlaget till den redovisade tolkningen. (Starrin & Svensson, 1994, s. 84.)

När man gjort analysen och ska lägga resultaten till sitt arbete är det viktigt att formulera svaren utifrån det som sagts, vilket betyder att svaren måste tolkas på rätt sätt och skrivas som en enhetlig text. I arbeten ska man inte skriva att en av de intervjuade svarade eller så här svarade en person. Resultatet ska ge svar på de frågeställningarna som valts. (Thomsson, 2014, s. 108.)

Frågeställningarna för examensarbetet var känner människohandelsoffret hopp? och hur upplever de professionella att människohandelsoffren de kommer i kontakt med uttrycker hopp? Dessa frågeställningar besvarades i intervjuerna med de professionella och intervjufrågorna var utformade från frågeställningarna. Alla informanter har träffat offer och deras svar i intervjuerna är eniga trots att offer har uttryckt sig olika. För informanterna betyder hopp att man vill göra olika saker i livet samt att man har en positiv framtidstro. Alla informanter har varit eniga om att de offren de har kommit i kontakt med har känt hopp men att de har uttryckt känslan på olika sätt. Några informanter anser att offren har uttryckt hoppet genom att söka hjälp och via detta uttrycker sitt hopp om att få hjälp ur denna jobbiga situation samt sitt hopp om framtiden. Medan någon menar att offren uttrycker hoppet

genom sin tro och religion. Samtliga har även hopp om en bättre framtid genom att de stannar kvar i människohandeln, då de inte vet att de är offer samt att de bli utnyttjade.

En person som har mycket hopp, är för hoppfull, söker inte efter hjälp i samma utsträckning som en person som tappat hoppet. För en person som känner mycket hopp anser sig troligtvis sig inte behöva hjälp, vilket är negativt för personen i fråga. Detta fenomen är vanligt inom drogmissbruk, eftersom en missbrukare med mycket hopp kan tro att hen klarar av att komma ur missbruket utan rehabilitering. Fenomenet kan associeras till människohandel, ett offer som har mycket hopp söker hjälp mer sällan än ett offer med lite hopp.

Den professionella kan bidra till offrets känsla av hopp genom att stöda, lyssna, respektera och icke inge falskt hopp. En viktig del i den professionellas arbete är att stöda offer. Detta är något som kommer upp flera gånger i olika sammanhang och som informanterna har uttryckt på olika sätt. Det kan också konstateras att systemet inte stöder alla utan offer kan falla i skymundan, och den professionella kan hålla koll på att processen inte stannar av och blir ofullständig. Det ingår hopp för offret att känna att den professionella göra sitt yttersta att processen fortskrider. Alla offer kan inte ta emot alla former av hjälp, utan samtliga klarar endast av att ta emot konkret hjälp så som vård i olika former eller att den professionella hänvisar till organisationer så som Hjälpsystemet för offer för människohandel.

Hopplöshet är ett fenomen som de professionella upplevde att förekommer hos offer. Offren känner sig hopplösa inför framtiden. Trots detta ser de professionella att offren har en känsla av hopp men det går upp och ner. Oftast leder det till att offren inte ser någon nytta med hjälpen. Det gör att de tappar hoppet på människorna som försöker hjälpa dem. På grund av detta är offren inte kapabla att självmant komma ut ur deras situation och det kan leda till större problem. Förhoppningar kan inte ges till någon annan, personen behöver skapa eller upptäcka förhoppningarna själv.

Barn kan råka ut för människohandel på samma sätt som vuxna. Sexhandel, tvångsarbete och olaglig adoption är några av de människohandelsformer som barn kan bli offer för. De som råkar ut för barnhandel får ofta en otrygg uppväxt och bli utsatta för fruktansvärda saker. När detta sker kan det vara bra att känna hopp, för att kunna ta sig igenom situationen. Hoppet uppkommer då barnet via anknytningen börjar lära sig att lita på andra människor och då även lär sig att hoppas. Hoppets betydelse är densamma för vuxna och barn men barn kan ha svårt att uttrycka sina känslor med ord eller med gester. Genom litteraturanalysen kom

det fram att barn visar sitt hopp genom olika kvalitativa konstbaserade metoder så som att rita/måla, olika lekar med till exempel sand samt genom intervjuer med bilder.

Slutsatsen från intervjuerna och teorin är, enligt de professionella, offren känner både hopp och hopplöshet, men det uttrycker sig på olika sätt. För att offren skulle fortsätta att känna någon form av hopp, är det viktigt att de professionella försöker bidra till offrets känsla av hopp.

10 Kritisk granskning

I detta kapitlet beskrivs tillförlitligheten och trovärdigheten av arbetet genom att hela arbete samt arbetsprocessen granskas kritiskt. Människohandel är ett aktuellt ämne inom social- och hälsovårdsbranschen. De professionella som arbetar inom branschen kan komma i kontakt med möjliga offer och behöver då kunskap om vad människohandel är samt hur de ska bemöta offren. Detta gör att ämnet är väsentligt för både socionomer och sjukskötare.

Samtliga källor är kritiskt granskade då vetenskapliga artiklar och organisationers hemsidor har använts. Böcker som använts är skrivna av personer med vetskap inom ämnet och är informativa och aktuella. För att den forskningsmetodiska aspekten ska vara tillförlitlig användes böcker om forskningsmetodik. Källhänvisningarna och källförteckningen är gjorda enligt Novias skrivanvisningar vilket ökar tillförlitligheten.

Eftersom människohandel är ett aktuellt ämne använde skribenterna källor som var max fem år gamla vilket ökar tillförlitligheten i arbetet. Detta för att informationen ska vara aktuell och inte föråldrad. Hopp är ett ämne som tidigare har forskats i, därför har äldre källor använts i kapitlet om hopp.

All bakgrundsinformation och litteratursökning har granskats kritiskt för att kunna få en bra grund för våra intervjuer, materialet som samlats in via intervjuerna analyserats så att endast det väsentliga i svaret togs med så att resultatet blev tillförlitligt. Intervjufrågorna avgränsades inte till någon specifik form av människohandel eller till någon specifik ålder på offren. Frågorna ställdes så informanten kunde prata om sin erfarenhet av människohandel, vilket betydde att skribenterna inte var intresserade av offrens identitet och på så sätt visade respekt för både de professionella och deras tystnadsplikt samt för offren.

Transkriberingen är utförd enligt den redigerande transkriberingsmodellen, den utfördes några gånger för att få den enligt modellen som valdes. Alla skribenter har lyssnat på

inspelningarna och läst igenom transkriberingen för att säkra att allt som informanten sagt kommit med i transkriberingen och att transkriberingen är utförd på rätt sätt. Informanterna har på begäran läst samt godkänt transkriberingen av intervjun. Efter transkriberingen kodades intervjuerna så att det blev enklare att analysera. Informanterna har gett tillåtelse till publicering av deras namn, genom ett muntligt avtal. Grunden för intervjuerna är att alla informanter är anonyma om de inte givit tillåtelse för publicering av deras namn. I analysen av intervjuerna var det irrelevant att skriva ut vem som sagt vad, utan vad de har sagt. Därför valdes svaren att hållas anonyma.

Under intervjuanalysen har vi alltid sett till att svaren är citerade precis enligt hur informanterna har sagt, utan att tillägga eller ta bort ord som skulle ändra på innebörden av svaren. Svaren valdes att hållas på originalspråket, vilket betyder att finska intervjusvaren inte översattes till svenska, för att innebörden inte skulle ändra. Detta gjorde att intervjuanalysen blev mer trovärdig.

Om syftet och frågeställningarna vore vinklade från offrens känsla av hopp och informanterna vore offer istället för professionella som kommer i kontakt med offren skulle tillförlitligheten i arbetet öka. Men eftersom skribenterna anser att det är mer etiskt rätt att intervjua de professionella har de valt att vinkla syftet och frågeställningarna till de professionellas synvinkel på offrens hopp.

I slutskedet av examensarbetsprocessen drabbades vårt samhälle av en pandemi, Covid-19. Då undantagstillstånd infördes i landet begränsades människornas rörlighet. Detta gjorde att de fysiska träffarna ställdes in och tillgång till bland annat bibliotek upphörde vilket ledde till att fanns begränsad tillgång till material så som böcker med forskningsmetodik. På grund av att många studerande använde sig av Microsoft Word överbelastades systemet och försvårade arbetsprocessen. Trots att skribenterna var belägna på olika ställen under undantagstillståndet fortsatte arbetsprocessen ändå gemensamt via Microsoft Teams, som är en plattform ämnad för grupparbeten och videosamtal.

Genom den kritiska granskningen skribenterna gjort, blir examensarbetet tillförlitligt och trovärdigt.

11 Diskussion

Syftet med arbetet var att undersöka om det förekommer hopp hos offer för människohandel och hur det tar sig uttryck enligt de professionella de kommer i kontakt med. Utgående från

syftet har frågeställningarna tagit form. Genom litteraturanalys och intervju har arbetets syfte och frågeställningar besvaras. Resultatet är sedan en sammanfattning av vad informanterna har sagt och vad det sägs i teorin och slutsatserna som har gjorts är att offren känner hopp men uttrycker det olika.

Konferensen med temat Människohandel och det mänskliga mötet ligger till grund för skribenternas förkunskaper inom ämnet människohandel. Konferensen gav en helhetsbild i hur stort människohandel är och vilka alla människohandelsformer det finns. Skribenterna har vetat att människohandel finns, men deras kunskap om ämnet var snäv och de var i den tron att människohandel inte förekommer i Finland.

Som förslag på fortsättning till projektet *”Drömjobb?”* vore det kunskapsmässigt vara lärorikt att läsa om andra känslor som kan uppkomma vid en människohandelssituation. Det kunde vara bra för den professionella att veta hur de kan stöda offer också emotionellt. Offren kan ha psykiska störningar till exempel PTSD och i sådana sammanhang skulle det vara bra om de professionella skulle veta hur de skulle kunna stöda offren på en emotionell nivå.

Rubriken i arbetet har krävt många tankar och åsikter. Det har varit en levande process under hela examensarbetsprocessen. Det måste vara en rubrik som kort sammanfattar vad detta arbete handlar om samtidigt som det måste väcka intresse hos läsare. I informations- och samtyckesbrevet skrevs en alternativ rubrik (Bilaga 4), men rubriken ändrades då den nuvarande kunde upplevas mera attraktiv hos läsare. Inledningen berättar mera ingående vad syftet med arbetet är.

Människan behöver hopp för att kunna fortsätta framåt. Som professionell har man ett ansvar över offren. Yrkesetiken ska vägleda den professionellas verksamhet. Inom både hälso- och socialvården ska också de etiska principerna beaktas. Olika grupper av professionella träffar ofta samma person, målet är ändå att personen ska bli bemött lika av alla med en god vård, omsorg och service. Som professionell bör man visa respekt och acceptera alla människor man möter. För att öka den sociala rättvisan i samhället behöver alla människor ha tillgång till lika rättigheter och minska de ojämlikheter som finns. Oberoende i vilken grupp av professionella du tillhör, polis eller frivilligarbetare, är du den personen som offret oftast träffar först. Från Finlands sjuksköterskeförbund (1996) finns ett stycke om sjukskötaren och patienten, som beskriver att sjukskötaren till exempel ska lyssna och leva in sig i patientens situation och varje patient ska vårdas enligt hens vårdbehov. För att den

professionella ska kunna hjälpa offret hålla hoppet uppe, måste man fundera ut på vilka sätt man kan hjälpa offret. Det måste redas ut vad offret har gått igenom, vilken trauma hen blivit utsatt för. Efter det kan känslorna och tankar bearbetas. Denna hjälp och stöd kan betyda en vän som finns där för offret, om det till exempel är frågan om ett utländskt offer som inte kan den finländska kulturen. Det måste byggas en tillit mellan sjukskötare och offer. Därför är det viktigt att se till att man inte ger falska förhoppningar eller lovar sådana saker som inte kan uppfyllas. Som professionell kan man erbjuda hjälp åt offren, men det är fast i offret om hen klarar av att ta emot hjälpen. För att kunna ta emot hjälp behöver offret förstå att hen är ett offer och blivit utnyttjad.

Så länge det finns hopp finns det liv, är ett uttryck som ofta konstaterats högt inom gruppen under examensarbetets gång. Samtidigt har man funderat om det är så.

*”Så länge vi har hopp ser vi meningen i vårt liv; förlorar vi det så har vi bara två möjligheter: antingen att ta sitt liv eller att välja den enkla vägen: överleva, vegetera, vara i världen bara därför att vi är där.” Václav Havel
(Wiklund Gustin & Bergbom, 2017, s. 317)*

Detta citat har väckt många tankar, samt har hjälpt oss under arbetet i processen av examensarbetet. En av tankarna som har uppkommit ut detta citat är hur länge hoppet finns kvar hos en människa som blir utsatt för människohandel. Tappar man hoppet vid något skede av perioden man är fast i människohandeln eller håller man fast vid hoppet ända tills man fått hjälp. Att dessa tankar väcktes lade även grunden för hela arbetet, då det var via dem som syftet och frågeställningarna utformades. Även senare under processen har skribenterna flera gånger gått tillbaka till citatet, till exempel vid utvecklingen av intervjufrågorna och då den slutgiltiga rubriken för arbetet fastslogs.

Det har varit intressant att undersöka om människohandel och hopp eftersom det inte har hittats någon tidigare forskning inom ämnet. Men både människohandel och hopp är breda ämnen vilket har gjorts att det har hittats massor av information om ämnena var för sig. Sedan valdes det att koppla ihop dessa två ämnen med intervjuer med professionella, som kommit i kontakt med offer, för att få en inblick i om offren känner hopp.

Skribenterna anser att projektet ”drömjobb” bör fortsätta för att få kunskapen om människohandel att öka hos allmänheten. För att få en fortsättning på projektet skulle det förslagsvis kunna handla om att bearbeta informationsmaterial för andra stadiets studerande. På detta sätt blir människohandel mera synligt, vilket gör att identifiering av flera fall kan göras.

Vi vill tacka Anne Hammad, Pia Marttila, Lena Pettersson, Anne Wirkkala och Kenneth Eriksson för den erfarenheten de bidragit med inom ämnet. Vi vill även tacka alla andra som hjälpt och stöttat oss under arbetsprocessen.

Källor

- Amber Script. (u.d.). *Transkribera automatiskt din intervju*. [Online] Hämtat från <https://www.amberscript.com/sv/intervju-transkribera> [Hämtat: 19.04.2020]
- Arlebrink, J. (2012). *Existentiella frågor - inom vård och omsorg*. Lund: Studentlitteratur.
- Barnombudsmannes byrå. (2013). *Känner du till barnens mänskliga rättigheter*. [Online] Hämtat från <https://thl.fi/documents/470564/817072/Ruotsinkielinen+LOS-site.pdf/8ef17152-e51d-4616-bcfa-b75daae21885> [Hämtat: 09.04.2020]
- Bauer, R., Brown, S., Cannon, E., & Southard, E. (2019). *What Health Providers Should Know About Human Sex Trafficking*. USA: Medsurg Nursing.
- Bell, J. (2006). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Bidstrup Jörgensen, B., & Östergaard Steinfeldt, V. (2012). *Omvårdnadsteori som referensram*. Stockholm: Liber .
- Blöser, C., & Stahl, T. (12 2017). Fundamental Hope and Practical Identity. *Philosophical Papers*, 46:3.
- Bowman, E. (2019). Attachment theory, Supervision and Turnover in Child Welfare. *Child Welfare*, 97(1).
- Brodin, J. (2009). Barn i utsatta miljöer och livssituationer. *Socialmedicinsk tidskrift*, 86(2).
- Conrad, C. (02-04 2018). Understanding Human trafficking in the Nursing sector. *The Bulletin*, 44(2), ss. 13-17. Hämtat från https://d3ms3kxrsap50t.cloudfront.net/uploads/publication/pdf/1628/Indian_Bulletin_2_18.pdf
- Csikszentmihalyi, M., & Seligman, M. (01 2000). Positive Psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55, ss. 5-13.
- Dalen, M. (2007). *Intervju som metod*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.
- Egidius, H. (2002). *Termllexikon i psykologi, pedagogik, och psykoterapi*. Lund: Studentlitteratur.
- Eriksson, K. (1991). *Pausen*. Stockholm: Almqvist & Wiksell Förlag AB.
- Europarådet. (2005). Europarådets konvention om bekämpande av människohandel. *Europarådets konvention om bekämpande av människohandel* (s. 98). Warsava: Europarådet. [Online] Hämtat från <https://www.regeringen.se/4adac8/contentassets/aeb6ad6cbba544b5918fcef417cb1fac/europaradets-konvention-om-bekampande-av-manniskohandel> [Hämtat: 14.01.2020]
- EXIT Ry. (u.d.). [Online] Hämtat från <https://exitry.fi/tietoa-tukea/prostituutio/> [Hämtat: 03.02.2020]

- Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia rf. (u.d.). *Eden för yrkespersoner inom socialbranschen*.
- Finlands sjuksköterskeförbund rf. (den 28 9 1996). *Etiska riktlinjer för sjukskötare*. [Online] Hämtat från <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2020/01/Etiska-riktlinjer-för-sjukskötare.pdf> [Hämtat: 12.02.2020]
- Fonden för inre säkerhet (A). (u.d.). *Barn är särskilt utsatta för människohandel*. [Online] Hämtat från http://www.ihmiskauppa.fi/sv/manniskohandel/former_av_manniskohandel/barn_ar_sarskilt_utsatta_for_manniskohandel [Hämtat: 13.04.2020]
- Fonden för inre säkerhet (B). (u.d.). *Hjälpssystemet för offer för människohandel*. [Online] Hämtat från http://www.ihmiskauppa.fi/sv/information_for_hjalpare/hjalpsystemet_for_offer_for_manniskohandel [Hämtat: 15.01.2020]
- Fonden för inre säkerhet (C). (u.d.). *Hur människohandlare agerar*. [Online] Hämtat från http://www.ihmiskauppa.fi/sv/manniskohandel/hur_manniskohandlare_agerar [Hämtat: 28.01.2020]
- Fonden för inre säkerhet (D). (u.d.). *Människohandeln i Finland*. [Online] Hämtat från www.ihmiskauppa.fi/sv/manniskohandel/manniskohandeln_i_finland [Hämtat: 12.02.2020]
- Fonden för inre säkerhet (E). (u.d.). *Vad är människohandel*. [Online] Hämtat från ihmiskauppa.fi: <http://www.ihmiskauppa.fi/sv/manniskohandel> [Hämtat: 15.01.2020]
- Fonden för inre säkerhet. (2019). *Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä: Tilannekatsaus 1.1-31.12.2019*. Helsinki: Ihmiskauppa.fi. [Hämtat: 25.02.2020]
- Gallagher, M. W., & Lopez, S. J. (2018). *The Oxford Handbook of Hope*. New York: Sheridan Books Inc.
- Granskär, M., & Höglund-Nielsen, B. (2008). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. Lund: studentlitteratur AB.
- Granskär, M., & Höglund-Nielsen, B. (2017). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. Sverige: Studentlitteratur.
- Györki, I., & Sjögren, P. A. (1986). *Bonniers svenska ordbok*. Keuruu: Otava.
- Hadjipanayps, A., Stiris, T., Neubauer, D., Michaud, P.-A., & Crawley, F. P. (den 26 06 2018). Child trafficking in Europe: what is the paediatricians's role? *European journal of pediatrics*.
- Hammad, A. (den 26 3 2020). (M. Lehtinen, Intervjuare)
- Headley, M. (2018). Guidance on spotting possible victims of human trafficking. *Patient safety & quality healthcare*. [Hämtat: 29.01.2020]

- Hellberg, A. (2015). Barns reaktioner vid kris och sorg. i H. Anna, *Psykologi i förskolans vardag*. studentlitteratur AB.
- Hukkanen, V. (den 21 3 2019). *Myös suomalaisia lapsia ja nuoria joutuu ihmiskaupan uhreiksi – "Emme ole heränneet tähän asiaan"*. [Online] Hämtat från yle.fi: <https://yle.fi/uutiset/3-10698927> [Hämtat: 15.01.2020]
- infoFinland. (den 25 6 2019). *Människohandel och tvångsarbete*. [Online] Hämtat från <https://www.infofinland.fi/sv/livet-i-finland/problematiska-situationer/manniskohandel> [Hämtat: 15.01.2020]
- Inrikesministeriet . (u.d.). *Människohandel*. [Online] Hämtat från <https://intermin.fi/sv/polisvasendet/manniskohandel> [Hämtat: 15.01.2020]
- International Organization for Migration . (u.d.). *Ihmiskaupan vastainen työ*. [Online] Hämtat från <https://iom.fi/fi/ihmiskaupan-vastainen-tyo> [Hämtat: 14.01.2020]
- International Organization for Migration. (2019). *Avaa ovi avulle*. Helsinki: International Organization of Migration.
- Jansson, D. B. (2016). *Vår tids slaveri - om offer och förövare och samhällets roll*. Falun: Santérus Förlag.
- Kristoffersen, N. J. (1998). *Profession och ämnesområde - utveckling, värdegrund och kunskap 1*. Stockholm: Liber AB.
- Kvale, S. (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- McDermott, D., Hastings, S., Gariglietti, K., Callahan, B., Gingerich, k., & Diamond, K. (1997). *A cross-cultural investigation of hope in children and adolescents*. Chicago: University of Kansas.
- Metalsky, G. I., Alloy, L. B., & Abramson, L. Y. (1989). Hopelessness Depression: A Theory-Based Subtype of Depression. *Psychological Review*, 96, ss. 358-369.
- Migrationsverket (A). (2020). *Från immigration till medborgarskap – vi bygger ett livskraftigt och tryggt Finland*. [Online] Hämtat från <https://migri.fi/sv/om-migrationsverket> [Hämtat: 04.02.2020]
- Migrationsverket (B). (2020). *Ordlista*. [Online] Hämtat från https://migri.fi/sv/ordlista#f_sv [Hämtat: 04.02.2020]
- Migrationsverket. (den 21 03 2019). *UTREDNING: Ett stort antal barn och unga i Finland har fallit offer för människohandel – ändå många fall som inte uppdagas*. [Online] Hämtat från Migrationsverket: https://migri.fi/sv/pressmeddelande/-/asset_publisher/selvitys-suomessalukuisia-ihmiskaupan-uhreiksi-joutuneita-lapsia-ja-nuoria-moni-tapaus-jaa-silti-piiloon [Hämtat: 16.04.2020]
- MTV 3 . (den 16 1 2020). *Uutisaamu - Klipit - Ihmiskaupan uhreiksi joutuneita*. [Online] Hämtat från <https://www.mtv.fi/sarja/uutisaamu-33001003008/ihmiskaupan-uhreiksi-joutuneita-ennatysmaara-suomessa-1201634> [Hämtat: 18.01.2020]

- MTV uutiset . (den 15 1 2020). *Ihmiskaupan uhrien kauhut Suomessa: Pakkoavioliittoja ja kerjäämiseen pakottamista – Maahanmuuttovirasto: hyväksikäytettyjen määrä rajussa kasvussa.* [Online] Hämtat från <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/ihmiskaupan-uhrien-kauhut-suomessa-pakkoavioliittoja-ja-kerjaamiseen-pakottamista-maahanmuuttovirasto-hyvaaksikaettyjen-maara-rajussa-kasvussa/7691322#gs.t7tup2> [Hämtat: 18.01.2020]
- Nationalencyklopedin (A). (u.d.). *NE.* [Online] Hämtat från Exploatering: <https://www-ne-se.ezproxy.novia.fi/uppslagsverk/encyklopedi/lang/exploatering> [Hämtat: 02.04.2020]
- Nationalencyklopedin (B). (u.d.). *NE.* [Online] Hämtat från Människohandel: <https://www-ne-se.ezproxy.novia.fi/uppslagsverk/encyklopedi/lang/manniskohandel> [Hämtat: 02.04.2020]
- Nationalencyklopedin (C). (u.d.). *NE.* [Online] Hämtat från Trafficking: <https://www-ne-se.ezproxy.novia.fi/uppslagsverk/encyklopedi/lang/trafficking> [Hämtat: 02.04.2020]
- Nesse, R. M. (1999). *The Evolution of Hope and Despair.* USA: Social Research.
- Nilsson, H. J., & Tzvetkova, A. (2014). Ett inre skydd mot traumatisering, en studie om mentalisering, emotionsreglering oeg integrerat trauma. Lund, Sverige.
- O'Connor, T. (07 2019). Nurses are key in identifying victims of human trafficking. *Inc Congress, 25(07).*
- Patel, R., & Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder.* Lund: Studentlitteratur AB.
- Patel, R., & Davidson, B. (2015). *Forskningsmetodikens grunder* (47 uppl.). Lund: Studenlitteratur AB.
- Poliisi . (2019). *Ihmiskauppa.* [Online] Hämtat från <https://www.poliisi.fi/rikkokset/ihmiskauppa> [Hämtat: 16.01.2020]
- Poliisi . (u.d.). *Om Polisen.* [Online] Hämtat från Polisen: https://www.poliisi.fi/om_polisen [Hämtat: 25.02.2020]
- Polivy, J. (2001). The false hope syndrome: unrealistic expectations of self-change. *International Journal of Obesity, 83.*
- Pro-tukipiste (A). (2020). *Lainsäädäntö.* [Online] Hämtat från <https://pro-tukipiste.fi/tietoa-ja-tukea/lainsaadanto/> [Hämtat: 17.01.2020]
- Pro-tukipiste (B). (2020). *Tunnista ihmiskauppa.* [Online] Hämtat från <https://pro-tukipiste.fi/ihmiskauppa/tunnista-ihmiskauppa/> [Hämtat: 17.01.2020]
- Räsänen, A. (den 8 1 2020). *”Papperslösa människor behöver hopp och sysselsättning”.* [Online] Hämtat från <https://www.hdl.fi/sv/blog/2020/01/08/papperslosa-manniskor-behover-hopp-och-sysselsattning/> [Hämtat: 01.04.2020]

- Reinboth, S. (den 31 1 2020). *Ihmiskaupan uhrin sortamiseen ei aina tarvita lukkoja, vaan uhri voi olla näennäisesti vapaa, sanoo tutkija Minna Viuhko*. [Online] Hämtat från HS: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006390584.html> [Hämtat: 11.02.2020]
- RIKU . (2019). *Rikosuhripäivystys*. [Online] Hämtat från <https://www.riku.fi/sv/tjansterna/> [Hämtat: 14.01.2020]
- Safri, T. (2016). *Hope: A psychological perspective*. Indien: Indian Journal of Positive Psychology.
- Starrin, B., & Svensson, P.-G. (1994). *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur.
- Stiwne, D. (2008). *Bara detta liv : texter i existentiell psykologi och psykoterapi*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Stödföreningen för asylsökande rf. (2018). *Koti*. [Online] Hämtat från <https://www.turvapaikanhakijoidentuki.fi/> [Hämtat: 10.04.2020]
- Talentia. (2018). *Vardagen, värderingarna och etiken*. [Online] Hämtat från Etiska riktlinjer för yrkespersonen inom det sociala området: <https://talentia.e-julkaisu.com/2018/etiska-riktlinjer> [Hämtat: 01.03.2020]
- Thomsson, H. (2014). *Analysera intervjuer - Om konsten att göra kvalitativa analyser vid statliga verk och myndigheter*. Sverige: BoD.
- Topor, A. (2001). *Återhämtning från svåra psykiska störningar*. Falun: Natur och kultur.
- Trost, J. (2014). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Unicef för alla barn. (den 09 01 2018). *Människohandel är en form av slaveri*. [Online] Hämtat från Unicef för alla barn: <https://unicef.se/fakta/handel-med-barn> [Hämtat: 16.04.2020]
- Veikkolainen, S. (den 28 1 2019). *"Tapan sun äitis, jos et tottele!" – Ihmiskauppa on tämän päivän orjuutta ja sitä on myös Suomessa*. [Online] Hämtat från yle.fi: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/01/28/tapan-sun-aitis-jos-et-tottele-ihmiskauppa-on-taman-paivan-orjuutta-ja-sita-on> [Hämtat: 19.01.2020]
- Viuhko, M. (2020). *Restricted agency, control and exploitation*. Helsingfors: Heuni. Hämtat den 27 02 2020
- Wiklund Gustin, L., & Bergbom, I. (2017). *Vårdvetenskapliga begrepp i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.
- Yohani, S. C., & Larsen, D. J. (2009). Hope lives in the heart: refugee and immigrant children's perceptions of hope and hope-engendering sources during early years of adjustment. *Canadian Journal of counselling*, 43(4).

Finlands författningssamling

Lag om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet 30.1.2018/108 [Online] <https://www.finlex.fi/sv/> [Hämtat 26.02.2020]

Lag om främjande av integration 30.12.2010/1386 [Online] <https://www.finlex.fi/sv/> [Hämtat: 26.02.2020]

Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 17.6.2011/746 [Online] <https://www.finlex.fi/sv/> [Hämtat 26.02.2020]

Strafflag 19.12.1889/39 [Online] <https://www.finlex.fi/sv/> [Hämtat: 17.01.2020]

Utlänningslag 30.4.2004/301 [Online] <https://www.finlex.fi/sv/> [Hämtat 19.04.2020]

Projektplan

Avdelningen för vård och det sociala området
Projektbeskrivning för examensarbeten

<p>Examensarbetsprojektets namn: "Drömjobb?"</p> <p>Ansvarig lärare: Anne Nummela</p>
<p>Bakgrund: Vi har alla drömmar. Vissas drömmar går i uppfyllelse, andras gör inte det. Hur möta en främling vars drömmar inte uppfyllts utan hen har blivit offer för människohandel? Examensarbetsprojektet fortsätter utgående från arbeten skrivna år 2019.</p> <p>Syfte: Projektets syfte är att öka medvetenheten och kunskapen om människohandelns olika former nationellt och internationellt. Syftet är också att via litteraturstudier utreda vilka behov en person som är offer för människohandel har och hur dessa behov bemöts av social- och hälsovårdspersonalen.</p> <p>Utförande: Studerande arbetar i interprofessionella grupper på max 4 studerande.</p> <p>Förväntade resultat: Artiklar, posters och/eller föreläsningar om ämnet som bidrar till ökad kunskap hos personal inom social- och hälsovårdssektorn om fenomenets utbredhet och komplexitet.</p>
<p>Partners: Sjuksköterskeföreningen i Finland rf</p>
<p>Examensarbetets kompetenser:</p> <p><u>Utbildning till socionom YH</u> Studerande</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan systematiskt utveckla sitt yrkesområde och har förmåga att på ett vetenskapligt sätt granska, diskutera och presentera forsknings- och utvecklingsprojekt - Kan utföra forsknings- och utvecklingsverksamhet i mångprofessionella team - Kan tillämpa ett resursförstärkande perspektiv på utredning, utveckling och utvärdering av yrkespraxis inom social- och hälsovård <p><u>Utbildning till sjukskötare YH och hälsovårdare YH</u> Studerande</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kan systematiskt utveckla sitt yrkesområde och har förmåga att på ett vetenskapligt sätt (med fokus på vårdvetenskaplig forskning) utföra, presentera, diskutera och granska utvecklingsprojekt i mångprofessionella team

Sökhistorik

Datum för sökningen	Databas	Söktermer och kombinationer	Antal träffar	Avgränsningar	Antal träffar efter avgränsningar	Antal valda artiklar/nätsidor	Namn
14.01.2020	Google.com	Människohandel Ihmiskauppa	-	-	-	3	Europarådets konvention om bekämpande av människohandel Ihmiskaupan vastainen työ Rikospäivystys
15.01.2020	Google.com	Människohandel Ihmiskauppa	-	-	-	5	Hjälpsystemet för offer för människohandel. Vad är människohandel Myös suomalaisia lapsia ja nuoria joutuu ihmiskaupan uhreiksi Människohandel och tvångsarbete Människohandel
15.01.2020	Manuell sökning	-	-	-	-	-	Bonniers svenska ordbok
16.01.2020	Google.com	Ihmiskauppa	-	-	-	3	Uutisaamu – Klipit - Ihmiskaupan uhreiksi joutuneita Ihmiskaupan uhrien kauhut Suomessa: Pakkoaviolittoja ja kerjäämiseen pakottamista – Maahanmuuttovirasto: hyväksikäytettyjen määrä rajussa kasvussa.Ihmiskauppa Ihmiskauppa
17.01.2020	Google.com	Ihmiskauppa Pro-tukipiste	-	-	-	2	Lainsäädäntö Tunnista ihmiskauppa
17.01.2020	Google.com	Strafflagen Snöbollseffekt	-	-	-	1	Strafflagen 39/1889
19.01.2020	Google.com	Ihmiskauppa Orja	-	-	-	1	Tapan sun äitis, jos et tottele!" – Ihmiskauppa on tämän päivän orjuutta ja sitä on myös Suomessa.
25.01.2020	Manuell sökning		-	-	-		Avaa ovi avulle
28.01.2020	Google.com	Människohandel	-	-	-	1	Hur människohandlare agerar

29.01.2020	Ebsco	Human trafficking AND Victims	1719	Full text	288	4	What Health Providers Should Know About Human Sex Trafficking Nurses are key workers in identifying victims of human trafficking Guidance on spotting possible victims of human trafficking Understanding human trafficking in the nursing sector
30.01.2020	Ebsco	Hope	39,699	Full text	-	2	The evolution of hope and despair Hope: A psychological perspective
30.01.2020	Ebsco	Children Hope	-	Full text	6220	1	A cross cultural investigation of hope in children and adolescents
03.02.2020	Helle biblioteket	-	-	-	-	1	Oxford handbook of hope
03.02.2020	Google.com	Människohandel Ihmiskauppa Human trafficking	-	-	-	1	Exit ry
04.02.2020	Helle biblioteket	-	-	-	-	3	Introduktion till forskningsmetodik Den kvalitativa forskningsintervjun Existentiella frågor – inom vård och omsorg
04.02.2020	Google.com	Ihmiskauppa Människohandel	-	-	-	2	Ordlista Från immigration till medborgarskap – vi bygger ett livskraftigt och tryggt Finland
06.02.2020	ResearchGate Snöbollseffekt	-	-	-	-	1	Positive Psychology: An introduction
06.02.2020	Google Scholar	Hopelessness	310 000	-	-	1	Hopelessness depression: A theory-based subtype of depression.
08.02.2020	ASA Novia Snöbollseffekt	-	-	-	-	2	Pausen Bara detta liv: texter i existentiell psykologi och psykoterapi

08.02.2020	Helle biblioteket	-	-	-	-	4	Forskningsmetodikens grunder Forskningsmetodikens grunder 47 uppl. Kvalitativa intervjuer
11.02.2020	Google.com Snöbollseffekt	Ihmiskauppa Uhri	-	-	-	1	Ihmiskaupan uhrin sortamiseen ei aina tarvita lukkoja, vaan uhri voi olla näennäisesti vapaa, sanoo tutkija Minna Viuhko
12.02.2020	Google.com Snöbollseffekt	Sjukskötare etik Finland	-	-	-	1	Etiska riktlinjer för sjukskötare
12.02.2020	Google.com	Människohandel	-	-	-	1	Människohandel i Finland
15.02.2020	Bibliotek.ax	-	-	-	-	3	Kvalitativ metod och vetenskapsteori Profession och ämnesområde – utveckling, värdegrund och kunskap 1 Återhämtning från svåra psykiska störningar
24.02.2020	Helle Biblioteket	-	-	-	-	4	Vår tids slaveri - om offer och förövare och samhällets roll Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård, 2018 Värdvetenskapliga begrepp i teori och praktik Analysera intervjuer – om konsten att göra kvalitativa analyser vid statliga verk och myndigheter
25.02.2020	Google.com	Ihmiskauppa statistiiikka	-	-	-	1	Ihmiskaupan uhrin auttamisjärjestelmä tilannekatsaus 1.1-31.12.2019
25.02.2020	Google.com	Människohandel Polisen	-	-	-	1	Om polisen
26.02.2020	Google.com	Lag Människohandel	-	-	-	3	Lag om brottsbekämpning inom Gränsbevakningen 108/2018 Lag om främjande av integration 1386/2010 Lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 746/2011

27.02.2020	Heuni.fi	Minna Viuhko	-	-	-	1	Restricted agency, control and exploitation
01.03.2020	Google.com	Talentia Etiska riktlinjer	-	-	-	1	Vardagen, värderingar och etiken
10.03.2020	Helle biblioteket	-	-	-	-	4	Om vårdnadsteori som referensram Intervju som metod Termlexikon i psykologi, pedagogik och psykoterapi
15.03.2020	Helle biblioteket	-	-	-	-	1	Barns reaktioner vid kris och sorg
26.03.2020	Manuell sökning	-	-	-	-	-	Intervju
01.04.2020	Google.com Snöbollseffekt	Al Amal	-	-	-	1	Papperslösa människor behöver hopp och sysselsättning
09.04.2020	Google.com	Barns rättigheter	-	-	-	-	Känner du till barnens mänskliga rättigheter?
10.04.2020	Google.com Snöbollseffekt	Turvapaikan hakijoiden tuki	-	-	-	-	Koti
12.04.2020	Talentia	-	-	-	-	-	Eden för yrkespersoner inom socialbranschen
13.04.2020	Google scholar	Barn och utsatthet	-	-	-	-	Barn i utsatta miljöer och livssituationer
13.04.2020	Google.com Snöbollseffekt	Människohandel barn	-	-	-	-	Barn är särskilt utsatta för människohandel
13.04.2020	Google Scholar Snöbollseffekt	-	-	-	-	1	Ett inre skydd mot traumatisering, en studie om mentalisering, emotionsreglering och integrerat trauma
15.04.2020	Novia Alma	Exploatering Människohandel Trafficking	-	-	-	3	Exploatering Människohandel Trafficking
15.04.2020	Google Scholar Snöbollseffekt	-	-	-	-	1	Fundamental Hope and Practical Identity

15.04.2020	Google Scholar Snöbollseffekt	-	-	-	-	1	Fundamental Hope and Practical Identity
15.04.2020	Google Scholar	False Hope	2 320 000	-	-	1	The false hope syndrome: unrealistic expectations of self-change
16.04.2020	Google.com	Människohandel Barn	-	-	-	-	UTREDNING: Ett stort antal barn och unga i Finland har fallit offer för människohandel – ändå många fall som inte uppdagas Människohandel är en form av slaveri
19.04.2020	Google.com Snöbollseffekt	Utlänningslagen	-	-	-	-	Utlänningslag 301/2004
19.04.2020	Google.com	Transkribera	-	-	-	1	Transkribera automatiskt din intervju
20.04.2020	Ebsco	Attachment theory and children	2992	-	-	1	Attachment theory, Supervision and Turnover in Child Welfare
22.04.2020	Manuell sökning	-	-	-	-	1	Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård, 2008
23.04.2020	Ebsco	Children AND Hope	24721	Full text	6217	1	Hope lives in the Heart: Refugee and Immigrant children's Perceptions of hope and hope-Engendering Sources during Early Years of Adjustment
24.04.2020	Ebsco	Human trafficking AND children		Full text Date: 2018.01.01- 2020.12.31	106	1	Child trafficking in Europe: What is the paediatricians' role?

Intervjuanalys

FRÅGA	KOD	UNDER KATEGORI	KATEGORI
Har ni kommit i kontakt med många människohandelsoffer?	<p>A: <i>Kyllä olen. Me tavataan paperittomien päiväkeskuksessa sellaisia henkilöitä, jotka ovat ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmässä ja tavataan paljon henkilöitä, jotka käyvät tässä meillä ja me tunnustetaan, että he saattavat olla jonkin asteisen hyväksikäytön kohteena tai jopa olla ihmiskaupan uhreja.</i></p> <p>B: <i>En del, det är hjälpsystemet som bekräftar att det är frågan om människohandelsoffer</i></p> <p>C: <i>Jo, jag har jobbat sedan 2015. Klient antalet har växt kontinuerligt. För tillfället har vi ungefär trehundra klienter som är offer för människohandel eller liknande exploatering.</i></p> <p>D: <i>Nå ganska mycket, mest sexuellt inriktade, koppleri och såna motsvarande är min del egentligen. Men ibland också arbetsrelaterade fall.</i></p> <p>E: <i>Noin viittä eri naista tapasin.</i></p>	<p>Professionella kommer i kontakt med människohandelsoffer på dagverksamhet, via hjälpsystemet, och genom andra arbetsrelaterade fall. Vissa kommer i kontakt med flera och vissa kommer endast i kontakt med några offer.</p>	Möte med människohandelsoffer.
Enligt Bonniers svenska ordbok betyder hopp; förväntan, förtröstan samt utsikt(er). Därför funderar vi vad hopp betyder för er?	<p>A: <i>Toivo tarkoittaa hyvin monia ja laajoja asioita. Että ihmiset hyväksyvätään sellaisina, kun he ovat tulevat he koska tahansa tai missä kuomossa tahansa. Heidät kohdataan ihmisenä ja heitä arvostetaan, he saavat hetken vetää henkeä, saavat erilaista tukea ja apua ja se antaa myöskin toivoa siitä et he jaksavat sillä hetkellä huomiseen.</i></p> <p>B: <i>Det är klart att man vill hålla upp hoppet och hitta lösningar som kan hjälpa människor, och så är det också viktigt att kanske ibland tala om det med dem som man då träffar så är det också viktigt att komma ihåg att man inte får ge falska hopp.</i></p> <p>C: <i>Jag tänker att hopp betyder att man tänker att de fortfarande finns en möjlighet till att saker ska bli bättre</i></p> <p>D: <i>Hopp betyder enligt mig att människor har olika hopp om att göra saker och ting i livet, hopp är ju förväntan och utsikter.</i></p> <p>E: <i>Et olisi mahdollisuus johonkin tulevaisuuteen</i></p>	<p>Hopp för den professionella betyder att bli accepterad som man är, att man orkar framåt och att man blir respekterad. Hopp om att framtiden kommer att bli bättre, detta genom förväntningar och utsikter.</p>	Definition av hopp
Hur har offren ni kommit i kontakt med uttryckt hopp?	<p>A: <i>Se että joku kohtaa heidät kaikkien vastoinkäymisten jälkeen ja erityisesti ihmiskaupanuhrien kohdalla et heidät joku kohtaa aitona oikeana ihmisenä he saavat tulla he saavat hengähtää heihin uskotaan ja heihin luotetaan ja heidän tarinoitaan kuunnellaan ja sitten kuonkin henkilön oman aikataulun ja kykyjen mukaan lähdetään viemään asioitaan eteenpäin. Useimmat hokee sitä aika paljon kaiken aikaa, että jos meitä ei olisi niin he eivät tietäisi miten he jaksaisivat.</i></p> <p>B: <i>De som jag har träffat har inte haft så hemskt vida utsikter, det är klart att det finns någon slags hopp då när någon tar kontakt, så kanske det finns nått hopp om att nån skulle kunna hjälpa. Det beror hemskt mycket på människan och situationen, ofta så har jag själv känt att</i></p>	<p>Offer har uttryckt hopp genom att de söker hjälp. Att de blir behandlade som människor, att de känner att någon lyssnar på dem, blir betrodda och litar på dem. Den professionella närvaro hjälper offret. Genom religiösa sånger de sjunger tillsammans.</p>	Hur hopp uttrycker sig

	<p><i>även om de kan kanske finnas ett hopp där. Men på hur dom annars agerar, så att dom kanske tycker då att det inte finns så mycket alternativ.</i></p> <p>C: <i>De kan uttrycka hopp genom att de tänker att genom att söka hjälp så kanske dom har möjlighet till att förbättra sin situation. Människor som söker hjälp så söker hjälp för att dom hoppas på nånting bättre, och det är därför dom flesta kontaktar oss. De personer som är i en dålig situation hoppas på att deras situation ska bli bättre. Mer ett hopp om att få ett uppehållstillstånd i Finland eller att få ett bättre jobb än dom har just nu. Eller vanliga saker som de flesta människor vill men de vi jobbar med är människor i en dålig situation jämfört med medeltals människan</i></p> <p>D: <i>Det är frågan om människor som har glidit in i denna bransch/business på grund av att de behöver pengar. Och i sitt hemland kan det vara svårt att få arbete och så finns det människor som målar upp en fin framtid åt dem i denna bransch genom att berätta hur mycket pengar de kan tjäna. Och då handlar det förstås om ett hopp att få en bättre ekonomiskställning.</i></p> <p>E: <i>He ilmaisee sitä uskonnon kautta he ilmaisee sitä arjessa. He laulavat uskonnollisia lauluja.</i></p>		
<p>Hopplöshet betyder att en person inte längre ser några möjligheter till förändring i sin livssituation, har ni upplevt att offret känt sig hopplösa inför framtiden?</p>	<p>A: <i>Kyllä, se semmoinen, näkökatkomus että jos minä lupaan sinulle et mennään huomiseen mutta että onko siitä mitään hyötyä, kenellä rikosprosessit ovat käynnissä niin he eivät luota itsensä tai suomalaisen oikeusjärjestelmään siitä, että lopputulemana tulisi kuitenkin mitään hyötyä. Henkilöt, jotka niin kuin jaksavat ajatella sinne pitkälle ja näkee tulevaisuudessa jotain niin ei kuitenkaan luota siihen. Mutta kyllä se itsenhuolto tavalla tai toisella on ylipäättensä joka päiväistä meidän kaikkien asiakkaitten kanssa ja ihmiskaupanuhrien ja hyväksikäytön kohteena olevien ihmisten semmoinen oman arvon tunto on usein ryöstetty ja viety niin totaalisesti, että he eivät koe olevansa minkään arvoisia.</i></p> <p>B: <i>Det har jag upplevt, kanske på det sättet att man vill ge upp, oftast tänker människor att dom som försöker hjälpa ändå inte kan eller ändå inte förstår denna situationen</i></p> <p>C: <i>Det går upp och ner, ibland så tänker man att saker blir bättre men nästa dag så tänker man att det inte är någon idé med nånting. Jag tror att dom flesta har lite hopp kvar på att nånting ska hända, mot de bättre.</i></p> <p>D: <i>Det finns många kvinnor i denna bransch, som kan känna sig hopplösa för hur de skall kunna komma ut ur denna onda cirkel, eftersom det ger en viss ekonomisk trygghet för dem. Och många har barn och skulder, ofta blir de även skuldsatta till sutenörerna. Vilket innebär att de har det mycket svårt att komma ur detta, det känns som att det inte finns någon utväg. De har ofta inte kraft att självmant komma ur situationen.</i></p> <p>E: <i>Yhdellä oli mies suomessa ja heillä oli yhteinen lapsi myös ja sitten oli ehkä joku toinenkin lapsi jostain muusta yhteydestä heillä on tosi tärkeä se perhe ja jos on joku tukiverkosto niin siihen tukeudutaan, se on tärkeä heille.</i></p>	<p>Offren har utsiktslöshet och självskadebeteende, samt att de inte är värda någonting. Känner hopplöshet att komma ur systemet, då människohandeln ger dem en ekonomisk trygghet.</p>	<p>Hopplöshet</p>

	<p><i>Sit kävi niin että miestä palautettiin takaisin ja nainen jäi yksin lapsen kanssa tänne, nainen romahti täysin, ei kokenut toivoa, tuli psykoottisia oireita eikä pystynyt hallitse enää itseään.</i></p>		
<p>Enligt forskning är personer som känner mycket hopp mer troliga att inte söka hjälp, upplever ni att man söker hjälp då man börjar tappa hoppet?</p>	<p>A: <i>Se on niin henkilökohtaista, joku tulee esimerkiksi meille sellaisessa kunnossa, että on kolme kertaa ollut ambulanssissa, kun on yrittänyt tappaa itsensä, mutta kun se ei onnistu niin voitaisiinko me tehdä nyt jotain muuta vaihtoehtoo, kun sekään ei onnistu niin mitä me voitas tehdä. Sitten kekkä esimerkiksi ajattelee niin että työnantajaa tekee heitä kohtaan esimerkiksi pimeillä markkinoilla työskennellessä jotain epämääräistä niin silloin hänellä on kuitenkin sitä toivoa jäljellä, heillä on näkemys tulevaisuudesta, he jaksavat ajatella ja mieltää omaa itseään mutta he ei ymmärrä sitä et tehdäänkö tässä oikein tai väärin. En sanoisi et on niin kuin semmoinen, että joko tai et molempia meidän asiakaskunnastamme löytyy.</i></p> <p>B: <i>det beror hemskt mycket på människan. Förstås finns det en viss önskan om att man skulle få nån slags hjälp, men sen beror det på många andra saker också, kanske lite på slumpen också att vem man har träffat och när och hur man har kommit i kontakt med den här personen</i></p> <p>C: <i>jag tror att de som söker hjälp är där för dom hoppas på nånting bättre, så ja tycker det är den andra vägen om.</i></p> <p>D: <i>Det är nog säkert i det skedet man har tappat hoppet som man söker hjälp, så länge det verkar vara positivt så tror man inte man behöver hjälp.</i></p> <p>E: <i>Kyllä tämäkin nainen silloin otti apua vastaan mutta se on taas kulttuurisidonnaista millaista apua he pystyvät ottamaan koska heillä on oma kulttuuri niin he kokevat et me ei voida ymmärtää he eivät ehkä usko, että me voidaan ymmärtää. He hakevat apua mutta se on ehkä lääkitystä tai semmoista konkreetista apua.</i></p>	<p>Personligt, endera, alltså båda förekommer. Både de som har hopp och de som tappar hoppet söker hjälp, men oftare då hen tappat hoppet söker hen hjälp.</p>	<p>Då söker offret hjälp</p>
<p>Individen kan acceptera tillvaron så länge hen har hopp. Kan ni bidra till offrets hopp, i så fall hur?</p>	<p>A: <i>Tukemalla, kuuntelemalla, keskustelemalla, olemalla läsnä, se on niin kuin se meidän kaikkein oleellisin juttumme ja sitten ihmiskauppaan läytyen, että ei anneta periksi et vaikka tapahtuu paljon vas toinkäymisiä ja ihmiset notkahtavat ja järjestelemässä sinällään on paljon aukkoja, joista pudotaan ja tapahtuu paljon niissä prosesseissa sellaista, että ihminen meinaa luovuttaa niin me ei saada luovuttaa.</i></p> <p>B: <i>Det kan jag säkert. På det sättet att jag känner igen vårt system och jag kan försöka förklara de och olika processer då jag jobbar mycket med människor som är asylsökande eller som har kommit till Finland någon annanstans ifrån. Det vad jag ganska ofta börjar med är att gå igenom den här situationen att om människan är papperslös eller om hen är i nån process och de e ju ganska enkelt att försöka förklara de här processerna för dem. Vi känner till Finland som bor här i och som har det verbala lättare att söka information om vad det finns för alternativ och var man kan söka den hjälp du behöv. Personer hittar sådana människor de litar på och ofta är det ganska svårt att veta vem man kan lita på.</i></p>	<p>Genom att lyssna, stöda, diskutera, vara närvarande, förklara hur systemet fungerar. Få offret att förstå att hen är offer och berätta om stödorganisationer.</p>	<p>Professionellas bidrag till offrets hopp</p>

	<p>C: Det är klart vi försöker berätta om vad de finns för möjligheter ifall man söker hjälp till exempel så vad det kan leda till i en situation. Det är inte alltid alla dom sakerna vi berättar om är positiva. Det kan finnas negativa följder av att söka hjälp. Vi måste vara försiktiga med att inte ge falskt hopp till människor. Om en människa är i en dålig situation, om jag då skulle säga att det finns möjlighet att få uppehållstillstånd eller möjlighet till att få ersättning, om jag inte berättar om att de här inte är någonting som jag kan lova och att det kan gå hur som helst så kan jag ge dem falskt hopp. Speciellt då någon som mår dåligt lätt kan analyserar saker jag berättar till att jag har lovat att dom ska få uppehållstillstånd eller att jag har lovat att dom kommer få ersättning, det kan jag aldrig lova."</p> <p>D: En del av mitt jobb när jag träffar offren är att försöka få dem att förstå att de är offer och att de är utnyttjade. Och när de har förstått de börjar processen med att komma ut ur de onda. Sedan kan de få hjälp av stödorganisationerna.</p> <p>E: puhamalla siitä ihan suoraan. Me ohjattiin kylä sitten ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään ja tarjottiin niitä muita vaihtoehtoja, sosiaaliryöntekijät olivat sellaisia, joiden kanssa he puhuivat. Mutta tärkeätä on ohjata eteenpäin</p>		
Har ni något att tillägga inom temat?	<p>A: voi tämä on niin laaja. Tämä on niin laaja ja moni syinen ja moni ulotteinen semmoinen hirviö mikä tähän ihmiskauppaan ja näihin juttuihin liittyy. On ne sitten keitä tahansa keitä kohdataan niin kohtaa se ihminen ihmisenä ota hänet huomioon, kuuntele äläkä anna itseesi kynnistyä missään tilanteessa ja millään tavoin vaan jaksaa tukea ja kannatella muita. Pitäkää se ihmisyyys ja rohkeus siitä et te jaksatte puolustaa vähäosaisempia tai haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä niin loppujen lopuksi se sinun palkintosi on paljon suurempi, kun mitä voi missään rahassa tai materiassa mitata koskaan</p> <p>B: Det är ett väldigt känsligt ämne. Det kan ta en lång tid att bygga upp förtroende till exempel för att om människan ska kunna våga berätta och för att sen kunna få rätta hjälpen och tyvärr så e de ju så att även om man vågar berätta å även om man blir då kund hos hjälpsystemet så finns det inga garantier man får den hjälp eller att man får vad man vill.</p> <p>C: Jag tycker det är svårt att intervjua någon som ger andrahandsinformation. Alla mina klienter är i olika situationer, om jag skulle pratat om en människa så, skulle det vara lättare. Det är min tolkning av den här personens situation eller hur dom tänker.</p> <p>D: Nej, det är ett så brett ämne så man skulle kunna tala flera dygn om detta, om man skulle vilja.</p> <p>E: No miehet taas niin kuin kulttuurista riippumatta oli hyvin vaikeata tästä asiasta puhua. Se on vaikea asia ottaa puheeksi ja ihminen itse voi olla tottunut siihen jotenkin jo ja ei halua itselleen ongelmia. Jos on hakemassa ja haluaa turvapaikan oleskeluviran niin silloin ei halua mitään niin</p>	Människohandel är ett brett och känsligt ämne. Möt människan värdigt. Bli inte cynisk, samt ork bära de mindre bemedlade och de som är i en sårbar situation med modighet och mänsklighet.	Professionellas tankar

	<i>kuin ikävää lainausmerkissä omiin papereihin. Se että ihmisen saisi siitä edes siitä ja ihminen saisi jakaa niitä kokemuksia ilman et se menee siitä eteenpäin mihinkään niin se vois jo riittää et joku edes näkee sinut ja tietää mitä sinä olet kokenut ja voi jakaa sen asian jonkun kanssa se jo tuo toivoo.</i>		
--	--	--	--

Intervjufrågor

Datum	Frågor på svenska och finska	Evidens	Källor
13.3	<p>Har ni kommit i kontakt med många människohandels offer?</p> <p>Oletteko tavanneet monta ihmiskaupan uhreja?</p>	<p>Inleda med neutral fråga då man börjar intervjun</p> <p>Personer som har träffat flera offer har troligen en större infattning över hur offren känner och vet bättre över hur offren beter sig, gentemot de som träffat par stycken.</p>	(Patel & Davidson, 2015, s. 77)
21.2	<p>Enligt Bonniers svenska ordbok betyder hopp; förväntan, förtröstan samt utsikt(er). Därför funderar vi vad hopp betyder för er?</p> <p>Sanakirjan mukaan toivo tarkoittaa; uskoa, odotusta ja mahdollisuutta johonkin hyvään. Sen takia mietimme mitä toivo tarkoittaa teille?</p>	<p>Enligt Bonniers svenska ordbok betyder ordet hopp; förväntan, förtröstan, samt utsikt(er)....</p> <p>Eftersom alla upplever hopp olika.</p> <p>Samt då får vi veta hur just den vi intervjuar tycker hopp betyder.</p>	(Györki & Sjögren, 1986)
21.2	<p>Hur har offren ni kommit i kontakt med uttryckt hopp?</p> <p>Miten uhrin, joihin olet ollut yhteyksissä ovat ilmaisseet toivon tunteen?</p>	Så länge vi har hopp ser vi meningen i vårt liv.	(Wiklund Gustin & Bergbom, 2017)

21.2	<p>Hopplöshet betyder att en person inte längre ser några möjligheter till förändring i sin livssituation, har ni upplevt att offret känt sig hopplösa inför framtiden?</p> <p>Toivottomuus tarkoittaa, että henkilö ei enää näe mahdollisuuksia muutokseen elämän tilanteeseen, oletteko kokeneet uhreilla toivottomuuden tunnetta tulevaisuuta kohtaan?</p>	<p>Hopplöshet betyder att en person inte längre ser någon möjlighet att förändra och förbättra sin livssituation, därför vill vi veta om offren känt att deras situation inte kommer bli bättre och de tappat deras hopp.</p>	(Kristoffersen, 1998, s. 379)
21.2	<p>Enligt forskning är personer som känner mycket hopp mer troliga att inte söka hjälp, upplever ni att man söker hjälp då man börjar tappa hoppet?</p> <p>Tutkimuksen mukaan henkilöt, jotka tuntevat enemmän toivoa eivät todennäköisesti hae apua, koetko että haetaan apua silloin kun alkaa menettämään toivoa?</p>	<p>Det har forskats kring att individer som känner mycket hopp är mindre troliga att söka hjälp, p.g.a. att de tror de inte behöver professionell hjälp och att de klarar sig själv.</p>	(Gallagher & Lopez, 2018, s. 166.)

21.2	<p>Individen kan acceptera tillvaron så länge hen har hopp. Kan ni bidra till offrets hopp, i så fall hur?</p> <p>Yksilö voi hyväksyä olemassaolon niin kauan kuin hänellä on toivoa. Miten sinä voit myötävaikuttaa uhrien toivon tunteeseen?</p>	<p>Hopp kommer inte inifrån. Det lever i något slags idé med lite näring utifrån. Dock är individen inte medveten om varifrån detta kommer ifrån utan hen accepterat tillvaron som det bästa alternativet</p>	(Topor, 2001, ss. 202-205)
13.3	<p>Har ni något att tillägga inom temat?</p> <p>Onko teillä jotain lisättävää koskien aihetta?</p>	<p>Det är vanligt att intervjuer avslutas neutralt med möjligheter för respondenterna att ge tillägg av sådant som inte kommit med i frågorna och anses vara betydelsefullt.</p>	(Patel & Davidson, 2015, s. 77)

Följebrev

Hej,

Vi är sjukskötare- och socionomstuderande från Yrkeshögskolan Novia som arbetar med examensarbete "*Förekommer hopp hos människohandelsoffer*". Vi vill intervjua er angående er erfarenhet om "hopp" förekommer hos människohandelsoffer. Examensarbete är en del av projektet "Drömjobb?" som handlar om olika former av människohandel.

Syftet med arbetet är att ta reda på om hopp förekommer hos människohandelsoffren. För att få svar på vårt syfte, vill vi intervjua er som kommit i kontakt med offren. Vi undersöker inte offrens bakgrund, namn, ålder eller kön. Vi är endast intresserade av er tolkning av offrets känslor kring hopp. Som bilaga till detta email kommer intervju- och samtyckesavtalet.

Resultaten presenteras i examensarbetet. Examensarbetet laddas upp på Theseus.fi och kommer vara synlig för allmänheten från och med juni. Ansvariga handledare för arbete är Anne Nummela och Daniela Sundell som kan nås via Förmamn.Efternamn(at)novia.fi.

Har ni några frågor, är ni välkommen att kontakta oss på Förmamn.Efternamn(at)edu.novia.fi

Med vänliga hälsningar

Marina Lehtinen, Lina Markusas, Emilia Holmberg, Julia Rantanen

Hei,

Olemme sosionomi- ja sairaanhoitajaopiskelijoita YH Noviasta, työskentelemme "*Förekommer hopp hos människohandelsoffer*" opinnäytetyön parissa. Haluamme haastatella teitä koskien teidän kokemuksianne ihmiskaupan uhreista ja heidän "toivon" kokemuksesta. Opinnäytetyö on osa projektia "Drömjobb?" joka koostuu opiskelijoiden keräämistä tiedoista koskien ihmiskaupan eri muotoja.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää, tuntevatko ihmiskaupan uhrit "toivoa". Vastauksen saamiseksi haluamme haastatella teitä, jotka olette olleet yhteydessä ihmiskaupan uhriin. Emme tutki uhrin taustaa, ikää, nimeä tai sukupuolta. Olemme ainoastaan kiinnostuneita teidän tulkinnastanne uhrien "toivosta". Sähköpostin liitteenä on tiedotus- ja suostumuskirje.

Tulokset tullaan esittelemään opinnäytetyössämme. Opinnäytetyö on Theseus.fi:ssä, joka on julkinen nettisivusto, kesäkuusta lähtien.

Vastuuolettajina ovat Anne Nummela ja Daniela Sundell ja heidät tavoittaa Etunimi.Sukunimi(at)novia.fi.

Kysymyksiin vastaamme mieleusti Etunimi.Sukunimi(at)edu.novia.fi

Ystävällisin terveisin

Marina Lehtinen, Lina Markusas, Emilia Holmberg, Julia Rantanen

Informations - och samtyckesbrev

Sida 1(2)

Informations- och samtyckesbrev

Vi är socionomstuderande och sjukskötarstuderande från Yrkeshögskolan Novia som valt ämnet människohandel i examensarbete. Detta examensarbete är en del av projektet "Drömjobb?" som undersöker om människohandelsoffret känner hopp.

Intervjun bandas in, transkriberas och analyseras. Materialet behandlas konfidentiellt, endast de studerande som utför undersökningen samt handledarna kommer att ta del av materialet. Informationen som erhålls kommer att användas för examensarbetet. Ni har rätt att vara anonyma, väljer ni att vara anonyma kommer endast ert yrke att framkomma. Deltagande är frivilligt och ni kan avbryta processen ända till 1.4.2020. Genom att besvara detta e-mail jakande ger ni samtycke till intervjun. Intervjumaterialet makuleras då arbetet publicerats.

Kontaktuppgifter till handledare:

Anne Nummela

Daniela Sundell

Lektor och projektledare

Lektor och projektledare

+358 243 233 61

+358 243 233 78

Anne.Nummela@novia.fi

Daniela.Sundell@novia.fi

Med vänliga hälsningar

Lina Markusas (socionomstuderande), Emilia Holmberg (socionomstuderande), Marina

Lehtinen (sjukskötarstuderande), Julia Rantanen (sjukskötarstuderande)

Jag godkänner de ovannämnda villkoren och ger mitt samtycke för bearbetning av mina svar

---

Tiedotus- ja suostumuskirje

Olemme kaksi sosionomi- ja kaksi sairaanhoitajaopiskelijaa YH Noviasta jotka ovat valinneet kirjoittaa opinnäytetyön ihmiskaupasta. Tämä opinnäytetyö sisältyy projektiin "Drömjobb" ja se pyrkii selvittämään tunteeo uhri toivoa.

Haastattelu äänitetään, litteroidaan ja analysoidaan. Aineisto käsitellään luottamuksellisesti, ainoastaan opiskelijat, jotka suorittavat opinnäytetyön sekä ohjaajat tulevat käsittelemään aineistoa. Saadut tiedot käytetään tutkielmassamme. Teillä on oikeus olla anonyymejä, jos päätätte olla anonyymejä, mainitsemme ainoastaan ammattinne (eli emme mainitse teitä nimeltä emmekä kerro missä organisaatiossa toimitte). Osallistuminen on vapaaehtoista ja voitte keskeyttää osallistumisen 1.4.2020 asti. Vastaamalla myöntävästi sähköpostitse, annatte suostumuksen haastatteluun ja kerrotte, haluatteko olla anonyymi. Haastatteluaineisto tuhoetaan, kun opinnäytetyö on julkaistu.

Ohjaajien yhteystiedot:

Anne Nummela

Opettaja ja hankejohtaja

+358 243 233 61

Anne.Nummela@novia.fi

Daniela Sundell

Opettaja ja hankejohtaja

+358 243 233 78

Daniela.Sundell@novia.fi

Ystävällisin terveisin

Emilia Holmberg (sosionomiopiskelija), Lina Markusas (sosionomiopiskelija), Marina Lehtinen (sairanhoitajaopiskelija), Julia Rantanen (sairanhoitajaopiskelija)

Hyväksyn yllämainitut ehdot ja annan suostumukseni käsittelemään vastaukseni

---